

1

Donatice ori Stefan Bar

Nr.

date 14 iunie, si orbi teatunale.

Documentatie Ist. Arbit. Medico, Moldova

1 - Sec. XIV - XVI

2 - Sec. XVII - XVIII

Donatice An. St. Bals

Institutul Istoriei Artei

Istoria Artelor Plastice în România 1968

<u>Muntenia</u>	sec. XIV - 1/2 XV	<u>Moldova</u>	<u>Transilv.</u>
Introducere	pg 5	pg 3 (177-180)	pg 1
Arhitectură	" 14 - 20	" 9 (181-183)	" 10 - 11
		12 (Text 9)	

<u>Muntenia</u>	sec. XV - XVI	<u>Moldova</u>	<u>Transilv.</u>
Introducere	pg 9	pg 2 (291-292)	pg 1
Arhitectură	" 23 - 32	" 46 (293-347)	" 13 - 14
		48 (Text 35)	

<u>Muntenia</u>	sec. XVII - XVIII	<u>Moldova</u>	<u>Transilv.</u>
Introducere	pg 41	pg 2	pg. 1 + 4
Arhitectură	" 38 - 49	" 30 - 48 (Text 1)	6 + 13 - 24
Total	100	82 Text	46

Bibliografie

G. Balș
 Ștefan cel Mare
 Sec. XVI
 Sec. XVII - XVIII
 Ist. arhit.
 Ist. arhit. Vol I
 Vol II

Proboata N. Gibici, G. Balș 1909
 Influences Arméniennes 1931
 Viziuni biserică Serbia 1941
 Influence du plan Serbe 1930

1- Tor. Buculei
 2- Laura Carmin D. Treacă
 Director

- Iorga N. Inscrispții din biserăile românești 2 vol. 1905-1908
- Paul d'Alep Voyage du patriarche Macaire d'Antiochie. V. Radu 1930
- Calătoria lui Eolia Celebi prin Moldova în anul 1659
Trad. dr. A. Antalfi în Bul. Com. Ist. a Rom. 811-1933 p. 43
- Andronic Al. Ceramica otomană lași SCIV 1968 nr. 1 p. 159
- Bădărian D. Fort-a Enache din Const. arhitectul Vis. Trei lezărbi
SCIA III 1956 nr. 1-2 p. 284
- Bobulescu C. Date cu privire la unele lezărbi din lași Anuar CM 1956 II
- Constantinescu-lăși Relațiile culturale româno-ruse din trecut. 1954
- Drăghiceanu V. Cetățuia din lași BCMI VI p. 145 (1983)
- Dragomir S. Contribuții privitoare la relațiile bisericii românești
cu Rusia în veacul al XVII-lea A.A.R. SII T. 34 (1912) p. 1065
- Ghica Budapești N. Mănăstirea Golia BCMI 1924 p. 128
- Ionescu G. și Curinschi G. Documente de arhitectură din Rom. Mape 7-9
1964
- Iorga N. Vechi artă moldovenească în timpul Neamtului BCMI 1939 p. 1
- Lupu G. C. Cetățuia din lași BCMI 1913 p. 181 și 1915 p. 97
- Năstase D. Tămițe și metereze la vechile biserici din lași SCIA 1957
- Niculescu R. Ceramica otomană din XVI-XVIII găsită în
Moldova Arh. Mold. V 1957 p. 287 nr. 3-4 p. 77
- Popa Bradu mănăstirea Golia 1966
- Stefănescu I. D. Le monastère de Rășca. Byzantion 1935 p. 553
- Turcu Const. Biserica Golia MM 1958 nr. 5-6
- Ulea Sorin Autorii ansamblului de pictură de la dragomirna
SCIA 1961 nr. 2 p. 221
- Voinescu, Fedorescu R. și ~~Dragomir~~ Mănăst. Dragomirna 1967
- Zotta I. Mănăstirea Golia BCMI 1924 p. 107

Bibliografie

G. Ionescu
Istoria arhitecturii în români, Vol. 2
1965

BCMI
SCIA

- Paul de Alep Călătoriile patriarhului Macarie de Antiohia
în țările române - trad. Em. Cioranu 1900
- Balz G. Bisericele și mănăstirile moldovenești din
veacurile al XVII^{lea} și al XVIII^{lea} 1933
- Balz G. Influences arméniennes et géorgiennes sur
l'architecture roumaine. 1931
- Balz St. Mănăstirea Secu Mic îndrăgitor
Bisericește de jid din reg. Bileag
Bis. fortificată din Sagi - Tichinaze lui B. Iorga
Mnst Putna, biserica Rev. Mitrop. Mold.
Case vechi din Moldova - Pribesti, Triesti
- Grigore Ionescu Istoria arhitecturii românești 1937
- N. Iorga Istoria bisericii românești 1928-30
- N. Iorga, G. Balz Histoire de l'art roumain ancien 1922
- C. Nicolescu Ceramica decorativă în arhitectură veche rom. 1954
- Scurta istorie a artelor plastice în RPR, Arta românească
în epoca feudală 1957
- Stoicescu W. Repertoriul bibliografic al monumentelor
feudale din Moldova 1974

Moldova

Monivul fringhiei răsucite

a) <u>brâu</u>	Dragomirna	1609	Biserica pisanie Turnu 1627
	Zamea - paracelis	1606	Turnu clopotnic 16.. paracelis
	Roman, cf. Dragomirna	1596	St. Tâmpa belti ref. 1696
	St. Sava portal inter.	16..	ref. 1696
	Solca, cf. Drag. mic.	1612-1620	Turnu St. Tâmpa (1611-1615)
	Putna	1662	
	Bărnova Turnu	1633-1663	
	Trei Eriarhi "	1639	
	Cetățuia "	1672	
	Golia "	1650	

b) <u>Capitule</u>	Dragomirna	1627
	Moldovita	162-
	Burdujeni	1600
	Zamea	1606

c) <u>arcade boltari</u>		
3	Dragomirna Turnu	1627
2	{ Moldovita "	1612-20
2	{ Solca "	1615-1620
1	{ Zamea	1606
1	{ Burdujeni	1597-1600 S. Morita
	Golia	1656 1766 fontana 1668 Turnu
	Lăzăr	1655
	Cetățuia	1672
	Bogdana	1670
	St. Spiridon lăzi	1765 fontani

d) mănăstiri limbrete

Dragomirna	1609
Zamea	1606 Turnu 16.. paracelis (mai vechi)
Moldovita	1612-20
Trei Eriarhi	1639
Golia	1650
Cetățuia	1672

Tabel cronologic comparativ. Muntania

Moldova

1) Brâu median

Munt Dealu	1502
Munt Argeș	1518
Bucovat	1570
Targușor	15--
Tulana	1582
Tg. J. Domnească	1583
Mărcușe	1587
Călușu	1588
Mihail Vodă	1594

Galata	1584
Hlimcea	1587
Siret	15--
Itcani	15--
Aroneanu	1594
Secu	1602
Zamca	1606
Dragomirna	1609
Sf. N. Suceava	1611
Râșnău	1628

2) Pridvor deașis

Pronaș	Inagor
Mitrop. Tg. J.	1520
Colmeana	
Cucuracel	
Cozia bolnita	1542
Pridvor Domn. Tg. J.	1583
Hotărâni	1588
Flămânda	1597

Galata ?	1584
Hlimcea	1587
Siret	15--
Itcani	15--
Aroneanu	1594
Secu	1602

3) 2 Turle

Cozia	?
Dealul	1502
Tismana	1508
Munt Argeș	1512
Inagor	1517
Mitrop. Tg. J.	1518
Colbia	1572
Domn. Tg. J.	1583
Mihail Vodă	1594
Radu Vodă	1615

Galata	1584
Socola	1625
Trăi Erarhi	1639
Goliau	1650
Cetățuia	1672

Enishor deachis

Moldova

Muntania

brâu drept	Aroneanu	1594
brâu drept	Hlimcea	1587
brâu ridicat	Licu	1602 X
brâu drept - toarna	Dragomirna I	1602
—	„ II	1608
brâu drept	Sp. Ioan Sinet	15--
brâu drept	Itcani	15--
brâu drept - toarna	Baranovski	1627
brâu drept	Nicra	1706
brâu drept	Proasta Focșani	1709
brâu drept	Făstăci	1721
brâu drept	Nicoșita (Aroneanu)	1626
brâu drept	Rădeșina	1628

Snagov	
Mitrop Tgr.	
Cotmeana	
Chiracel	
Valea Pădurei	1537
Bolnita Copia	1542
Copia Pădurei	
Domn. Tgr.	1583
Bălteni	1626
Amolă	1633
Polovragi	1653
Polovragi	1653
Yura Motru	1653
Drămmes	1683
Mitropolice	1658
Cotmeeni	1678
Felipești	1688
Amintea	
Coldărușeni	
XVI { Flămâmbu	1597
Hotarani	1588
Mitrop Tyrist	1520

2. Kuestre alside

Moldova

1589-84	Sucevit	38.
1584	Galati	38.
1594	Aroneanu	38. 1800
15--	Sf. Ion Sinct	"
15--	Ivan	"
1625	Iocola	28. 4
1639	Sf. Sava	38
1650	Trei Ierarchi	38.
1662	Galicia	38. alt
1672	Putna	38.
1672	Letistina	
1673	Sf. Anufrie	

Muntania

Dealul	2alt	1502
C. Argez	3	1512
Brasnet	2alt	14--
Stanesi	2alt	1537
Bolnlogia	3	1542
Coluiu	3alt	1588
Marcuta	2alt	1594
Tutana	3alt	1582
Domnarea	Tg.	1583
dreptunze 28. 1800		
Suceveni, Sf. D. Tg, Galati		
Sf. Iov Tg, Domnarea, Stanesi		
Budesti, Coceni, Verbi		
Platanești, Mitrop, Cotroceni		

2. Turle

Galati		Turmax	
Sf. Vinari	1615	1584	Dealul
Sf. N. Suceava	1611 (clopotu)		3 Turle
Băscu	1687		C. Argez
Iocola	1625		4 "
Sf. Sava	1625		Snagor
Bărnova elpotu	1629		4 "
Nicorita idem	1626		Tismana
Buculești Turmat	1630		3 "
Hangu	"	1630	Mitropolia Tg.
Sf. Iov Bat. Turmax	1635		5
Seaboceli Turmat	1637		Colbia
Galici	2	1650	4
Trei Ierarchi	2	1639	Mihai Voda
Veridemia Turmax	1645		3
Budești Turmax	1664		Domnarea Tg
Buzilati Turmat	1653		3
Budești Turmax	1680		Radu Voda
Pageni	1664		4
Cotahiu	1672		Arnota
Făstaci	1721		c
Vinater	1808		1633
			Colinești clopotu
			1636
			Cornet clopotu
			1666
			Platanești 2 *
			1646
			Brasov
			3
			1650
			C. Motru
			3
			1653
			Caldareuzani
			3
			16--
			Mitropolia
			4
			1655
			Cotroceni
			1678
			Stelton
			2
			1645

pg. 93
Barnovski 9. 1627
Barnova 1629
primale cu turn clopotu
peste pindar
except Im. Nic. Suceava

Probleme comparate Muntenia - Moldova

Brâu median

galata

Sec. XVI

Moldova

galata

1584

Broneanu

1594

Hlincoș

15--

Sec. XVII

Secu

1602

Dragomirna 1609

Zamca paracis 1606

Sf. Nic. Succav 1611

Sf. Vinerei lazi 1615

Sf. Ioan Siret 15--

Itcani 15--

Rădleana 1628

Bărnova 1629

Heterita 1626

Muntenia

Sec. XVI

Dealul

1502

C. Argez

1512

Căluș

1588

Mărcuța

1587

Mihail Vodă

1594

Bucurăt

1570

Iutana

1589

Târgșor

15--

Domneștea

1583

Brâu torșad

ance, Brâu

Dragomirna 1609

Zamca paracis 1606

Episcopia Roman 16

Solen 1612

Sf. Voerazi Roman 1626

Bărnova 1639

Trei Ierardi 1662

Putna 1672

Cetățuia 1761

Sf. Gheorghe lazi 1587

Dealul 1502

C. Argez 1512

Căluș 1588

Mărcuța 1587

Mihail Vodă 1594

Bucurăt 1570

Iutana 1589

Târgșor 15--

Domneștea 1583

Perete cu arcade

vezi N. Gfina Vol. 3 pg. 17

galata 1584

Broneanu 15--

Hlincoș 15--

Secu 1602

Dragomirna 1609

Itcani 15--

Bărnova 1626

Mirăuți 16--

Trei Ierardi 1639

Golia 1650

Putna 1662

Boșdana 1670

Cetățuia 1672

Nicoșita etc. 1626

Dealul 1502 ?

C. Argez 1512

Mărcuța 1587

Mihail Vodă 1594

Sf. Imp. Tăviste 1650

Deșenești 1683

Fibiștești C. l. 1688

Corani M. 1671

Plumlaș 1647

Brădu 1650

Cj. Motru 1653

Călușeni 16--

Mitropoli 1655

Coșoveni 1678

Rădleana 1655

Hadâmbu 1650
abside cu contraforți
echanguette

DOSAR

NR.

Instit. Ist. Artei

Arhitectura în Moldova Partea II.

Sec. XVII-XVIII

Aronianu N. Ghica 1908 p. 37
 Al. Lapadatu 1909 p. 5
 N. Ghica 1909 p. 19
 Baic Bis. Al. Al. Lapadatu 1908 p. 35 si 171
 N. Ghica 1909 p. 65

~~Begheanu V. Draghiceanu 1931 p. 91~~

Botezani bis. Roset N. Iorga 1938 p. 9
 Botez Balu " 1938 p. 12

Bondajeni Todorani I. Popovici 1933 p. 137

Dragomirac P. Luter raport 1926 - 128 - 186
 1927 34

Humor " 1926 127 + 186
 1927 37
 1935 68
 1937 92

Schist Hangu Palat Cnej Gh. Ungureanu 1933 p. 44
 Horn Anentor H. Teodorescu 1944 p. 45

Hortlan Omagiu Iorga G. Balu biser. Gh. 1931 p. 25
 Hlinera Al. Lapadatu 1908 p. 87

N. Ghica Omagiu I. 1931 p. 184
 Iasi Barnovski lucrare 1908 p. 176
 1911 37
 Cetatuiia " 1908 p. 176
 Gh. Lupu 1912 p. 41
 1913 p. 181
 1915 p. 97
 1933 p. 141
 158

Golia lucrari 1908 p. 174
 1911 35
 1912 187

Sf. Nic. D. N. Ghica 1929 127
 Al. Lapadatu 1912 187
 N. Iorga 1933 p. 139
 Palat V. Draghice " p. 38

Varzi	Al. Lapadatu	1910 - 143	
	N. Iorga	1935 p. 95	
Ilircești	P. Lutiu	Lucrări	1926 128
	"	"	1927 187
Itcani	"	"	1927 36
Sf. Anufrie	P. Lutiu	"	1926 128-135
Mina	J. Trajanescu	1929	142
	N. Iorga	1933	101-108
Al. Lapadatu	V. Lupu și monist.	1908 p. 47	
Pozcani	V. Drăghiceanu	1926	123
Jirca	P. Lutiu	1926	p. 127-130
	N. Ghica, Om. Iorga	1931	184
Solca	P. Lutiu	1926	— 128
		1927	37
		1935	139
		1937	91
Stefănești	N. Ghica - Al. Boboc	1926 p. 28	
	Om. Iorga N. Ghica	1931	184
Jucara	Sf. Ion Boț	P. Lutiu	1926 p. 138-188
	"	"	1927 35-41
Mirăuți	"	1926	133
	"	1927	164
Om. Iorga	N. Ghica	1931	184
"	S. Relli	1931	368
Zamca	P. Relli	1926	128-131
		1927	42
Tg. Fărmos	N. Iorga	1935	p. 80
Tg. Ocna	Borducanu	V. Drăghiceanu	1931 p. 91
	N. Iorga	1933	p. 103-124

Mii Indreptare

Tudora Vărnescu - Băgjan Tudorescu

1965

D 31 Dragomirna

lasi Aroncau

N. Grigoras

1

~~Bogdana~~

1966

I 2 Cetătuia

lasi Petrușiu

Radu Papa

I 53 Golio

~~Dragomirna~~
lasi Golio

1964

N. Grigoras

10 Hongu

I 4 Biserica Tricleranți

lasi Hlincea

1965

St. Baly

S 5 Mănăstirea Secu

lasi - Palat Cuga

Frumosa

1966

V. Simanschi

Mina Tricleranți

Secu

1967

Z 6 Mănăstirea Zamea

Zamea

Marcel Brăgătescu

T Palatul Cneșilor

1970

BMI

I Dan Berindei - Palatul Cuga din lasi

Nr. 1

p. 49

1971

H Mireea Hlincea Mănăstirea Hlincea

p. 63

"

S Ioana Grigorescu Mănăst. Secu cercetări și propuneri

Nr. 1 p. 30

1972

M Sergiu Iosipescu Mănăstirea Mina - note istorice

Nr. 4 p. 53

1972

V. Drăguț

Opera lui Mircea Barnovici

p. Nr. 1 1973

Mon. Ist. Studii

S V. Antonescu Hanul Domnului din Suceava p. 99 1968

B Oliver Telescu - Ion Dumitrescu bis. Sf. Gheorghe-Galati p. 160 "

D Ioana Grigorescu - Nic. Dincau p. 71 1963

3 elemente noi la Dragomirna, Suceava Taglia Varona

Drăghiceanu B.C.M.I. Note

~~Rădăuți XXIV 24~~

~~largi Ghilicau XXVI 140~~

~~Palat lasi XXVI 38~~

2 Lucie Cetățuia VI-142

~~Cetățuia VII 48~~

X Gh. Lupu Frumosa Arhit. p. 2

~~Bogdana XXIV 31~~

~~lasi III 143~~

Lapedatu

Schit Hongu

Pionul XXVI 44 X

Gh. Ungureanu

Drăghiceanu

Frumosa VII 144

Bibliografie

G. Balz 1933

- 1 Bisericile Moldovenești din veacurile al XVII^{lea} și al XVIII^{lea}
Gr. Ionescu 1965
- 2 Istoria arhitecturii în România Vol. II
- 34 Istoria Artelor Plastice în România Vol II - 1970
N. Stăncescu
- 45 Repertoriul bibliografic al localităților
și monumentelor medievale din Moldova 1974
- 56 Monumente istorice Bisericești din Mitropolia
Moldovei și Sucevei Ed. Mitrop. Moldovei Iași 1974
R. Florescu - I. Mică Ed. Meridiane 1976
- 67 Dragomirna
Ana Dorjanski - Victor Simion
- 78 Artor în Epoca lui Vasile Lupu Ed. Merid. 1979
Gh. Curinschi
- 83 Monumentele de arhitectură din Iași Ed. Merid. 1967
(1933)

BCE B M I			
N. Iorga	Gh. Aschileanu	Monumentele Ist. de Arh. XXI p. 101	
G. Balz - Bolomey R	Sf. Paraschiva Stefanesti - Bot.	XIX p. 28	
V. Darghiceanu	2 Cetățuia de la Iași	VI p. 145	
N. Ghica - Budegh	5 Biserica Galia	XVII p. 128	
N. Iorga	4 Mănăst. lui Adrian Vodă	II p. 19	
	Gr. Poleni Iași	XXVIII 64	
	Biserica Iași	XXIV 79	
	Măn. Vorona	XXVI 120	
	Note moldovenești	XXVI 124	
	2 Cetățuia - Iași	XXVI 158	X
	Podul de la Ștefan	VIII 139	
A. Lapedatu	1 Aroneanu	II 45	
	4 Hlincea	I 87	
Gh. Lupu	2 Cetățuia	VIII 97	
S. Zotta	5 Galia	VI 181	
		XVII 107 și 185	

Indice alfabetic pe monumente

Cetate

Succova

Hermit

Curti

Jasi

Cetateia Palat Ducea

Frumosoa

Galato

conace

Serbesti

Han Domness

Pulvesto

Pagani

Trilesti

Jasi

Vichea Palate

Spital Cantac

Frumosoa

Bapola

Bala

Han Dmestec

Casa Dosoffei

Bisutari

Galata

Hlincea

Droneanu

Sinet

Vicani

Decu

Dragomirna

Zamca

Roman Sj. VV.

" Episcopie

Selca

Burdujeni

Dimocheni

Sf. Hie, Suceava

Rasca

Nicozita

Barnowski

Barnova

Trei Ierandi

Golia

Corin

Minauti

Putna

Bair

Sf. N. Damm. Iasi

Branisteni

Buculegli

Sf. Ion Bot. Iasi

Radeana

Sf. Teodori

Bodiceanu

Bukalmita

Hangre Cui

Sf. Gh. Iasi

Sf. Spiridon

Frumos

Monastiri

Putna

Neamt

Moldovita

Vernei

Bobrovit

Humera

Rasca

Mina

Bucurita

Gabata

Seaca

Deagomirna

Zemca

Burdafeni

Seaca

Corin

Letatruia

Radeana

Izvoite XVI 2 Turle

Moldavia
Cotia

2 Turle

Moldavia

2 C. Argez 1517
Dealul 1502
2 Radu Voda 151620
Mihail Voda 1594
Măneala 1587
Voch. Mitropoliei 1518
Stelea 1645
Plumbești 1647
Borobu 1650
g. Motru 1653
Mitropoliei 1653
Cotroceni 1678
sf. Gh. Pitesti 16 --
Căldărușani 16 --

3 arcade 1 Turle
3 ferestre
2 ferestre altan
2 ferestre 4 Turle
3 Turle
2
3 ferestre altan 4
3 ferestre 2 Turle
- 2 Turle
- 3 Turle
2 ferestre 4 Turle
2 ferestre
3 Turle

3 arcade (maos-pronaoz)

2 Galata 15.84 3 ferestre 2 Turle
Sucevita 4 3 ferestre
Aroneanu 1594 -
Heincea - -
Jecu 1602 -
Dragomirna 1609 -
Trei-Ierarchi 1639 3 ferestre 2 Turle
Miraniti -
Putna 1662 3 ferestre
Golici 1656 2 Turle
Barnovschi 1627 -
Barnova 1629 -
Iteani 16 -
Călcătura 1672 3 ferestre 2 Turle

Protolul Argez
reliat de Al. Mincea și P. Schiopu
concomitent în Munt. și Moldova
Radu Voda - Galata

Alex. Mincea 1568-77
Mihnea Turcu 1577-91
Radu Mihnea 1611-23
Alex. Coranu 1623-27

feat. Petru Schiopu

Muntenia și Moldova

sec. XIV Brănele
1400

2 ferestre altar
disimetrice

Planuri asemănătoare - proton notund

1500 Mst Dealu Radu cel Mare (plus gropniță intercalată)

1520 Ostrov Colimănești - Neagoe Vo.

1532 Valea Radu Poisie

2 ferestre simetrice
la altar și absida

1537 Hârnești Giura Buzescu

2 ferestre simetrice
la altar

Moldova

gropniță

Mst Neamt 1497

Dobrovăni 1504

Probați 1530

Humor 1530

Molodovita 1532

Bistrița 1554

Ilatina 1561

Iucurita 1582

Muntenia

Dealu ? 1500

C. Argeș 1511

Dobrița

Sf. Vinerei Tgriș

3 Turle 1500 - Dealu

1500 - Coliba

1589 - Tutana

1583 Domnească Tgriș

1638 Căldărarușani

1652 Sf. Irm Craibva

1645 Clocociov

1650 - Brebu

1653 - Giura Motrilui

1656 - Sf. Gh. Pitești

- Sf. Arhanghel Tgriș

1764 - Iotii Pentei B. Valcea

Munténia

Discus ciuperes

format mic
Siret.

Cotmeana Volitor

T. Severin (Ceramica pseudola
romaneasca 1658)

Chimolva Tzozte

St. Vinca Tzozte

Tanganu

Înăcogi

Metropolia

Cornet

W. Voda Clung

Bajesti

Stelca Tzozte

1655

1666

1666

1645

Flori cruciforne

Inagor

Cozia

Siret

Bumbești

1657
1666

Vladesti

Cornet

pg. 106-107

320-324-328

? 1636

Calimesti

Bajesti 389-390

1645

Stelca

433

-448

Turn. Negru Voda Clung

463

Bajesti

Turn. Borotia Clung

468

Bajesti

Metropolia

Calimesti

Probleme grupa Proiectare

1. Arhiva - arhivare
mobiliere - mape
dosare pe monument
local
2. Cercetarea preliminară
sub conducerea arhitectului
sef de proiect
3. Jurnalul de restaurare
4. Fotografii înainte și după
5. Limitarea numărului de
panthone foto de numărul
proiectanților
6. Conducerea ar. teului să
cuprindă și un arhitect

XIV Mărcuța - pronaos (probabil nefăcută)

XV Anota 1633

Plătărești 1645

St. Nicolae Tg. Jiste 16--

St. Pahonțel " 16--

Brebu 1650

Gura Motrului 1653

Coieni 1668

Doamnei 1683

Filipești 1688

Munteșii

Nise sistem sârbesc

XVI Dealu 1502

C. de Argeș 1508

Ostrov 1520

Stănești 1529

Valea 1532

Cozia boln. 1542

Bucovat 1570

Tuturca 1589

XVII Radu Voda 1615

Băltănești 1626

Anota 1633

Călinești 1636

St. Arhy. Tg. 16--

Flămânda 16--

Jitiam 16--

Lăldărușani 1638

Topolnita 1645

Clocioș 1645

Cornet 1666

Cotroceni 1678

Turbate 1693

Ciuruce reliefate

XVI Mnt Dealu 1502

Episc. C. de Argeș 1508

Mărcuța 1592 (semn reliefat)

Mihai Voda 1594

Domneasca Tg. Jiste 1583

Trasaturi

St. Gheorghe-Ble

Doicești 1696

Vădeni 1700

Antim 1715

Văcărești 1720

Staropoleas 1724

Paraclet Patiarhiu 1730

Răfo 1742

Micunest 1743

Paraclet Bălănești 1751

Brădești 1751

Bălanuș 1752

Scuipici-Groci 1754

Brezoaie 1759

Pietrosita 1767

Calvini-Buzău 1775

Măldărești 1791

Munteșii

XVII

fig. 872 Titinești Ocm. Mare

Ciuruce impletite

fig. 208 Măgarești 1688

fig. 400 Crețulescu 1722

fig. 421 Sărmășeni 1688

fig. 12 Bălănești 163-

Bolnita Hurezu 1697

XVII

Panouri și cărămizi zugravite.

Gorgota	1826
Sf. Nicolae Tgriște	16--
Sf. Părambăli Tgriște	16--
Arnota	1633
Dintău hemu	1635
Clocociov	1645
Strehăria	1645
Gălești	1646
Sf. Imp. Tgriște	1650
Gura Motruului	1653
Vlădești	1657
Cornet (Turnă proini)	1666
Coienii	1668

C. Lung Clopotu. Nege-Vodă 1636

Ceramică

XIV

Cotmeana 1389 discuri
 Logia 1393 cuie
 Tgriște Căstău domnăresc

XVI

Cobia 1572 cărămizi
 Tgriște Sf. Vinerei

Parament apărentMuntinii

Verbila (1510)	165-
Polovraci (1521)	1643
Radu Vodă	1615
Elătioarele	16--
Băltani	1626
Călinești	1636
Crasna	1636
Jitcanu	165-
Plătărești	1645
Sf. Ier. Craiova	1652
Ciutura	1658
Cornet	1666

XVII

Ștelea 1645 butoni
 Gălești 1646 "
 Mitropolia 1655 "
 Vlădești 1657 "
 Băjești 1666 " + plăci
 Cornet 1666 " + plăci
 Călinești 1636 ? "

C. Lung Turnu Neagra V.
 " Turnu Băneasa

gr. Ionescu 1

pg. 403

XVI-XVII

Text. 27 pg

1965

" " 2

pg. 11-77

XVIII-XVII5

" 7 pg

arh. civilă
pg 328-357

Prima jumătate XVII

1 Galata 1583

2 Aroneanu 1594

3 Rădeanu 1618

4 București 1620

5 Dragomirna 1602-1607

6 Ierba 1602

7 Ileana

Bărnovski 1672

Mirăuți

✓ Sf. Ion Bat. Suceava 1643

Solca 1612

✓ Bărnova 1620

✓ Trăi Ierarshi 1639

✓ Golia 1650

✓ Sf. Ion Bat. Suceava

✓ Sf. Sava

- Botieni, Budești, Pădăni, Sl. Ig. Galati

- Sf. Nicol. Suceava

A doua 1/2 XVII

✓ Cășin 1655

Putna 1662

✓ Cetățuia 1668-72

Mănăstiri și schituri pg 55

Dragomirna, Hîncea, Bărnova, Seac
Hadâmbu, Cășin - Galata, Bărnovski, Trăi Ierarshi, Golia, Cetățuia

Țamca clădire anexe pg 59

Sacu, Neamț, Dragomirna, Cetățuia, Moldovița

Clădiri civile pg 66

Țamca - Curtea domnească

Casa cu arcade

Băi

Casa lăcomă pg 74

Pădăni

Cetățuia - Casa domnească

Țamca

Țamca

Țamca

Țamca

Țamca

Țamca

Țamca

Țamca

Țamca

Țamca

Țamca

Țamca

Țamca

Țamca

Țamca

Țamca

Țamca

Țamca

Țamca

Țamca

Paidvor

Influența directă muntenească, explicită prin mormă unui
mașter munteș venit cu P.Sch. a părăsire contestabilă
ca toate ca în felul compariției cu toate că în situația
ca se cunoaște azi, Flămânza, Hotărâni și posibilele
altfel încă necesitate printru monumentele epocii,
arată că această particularitate există în Plinteneș
la acea dată -
care arată mașterii unui stil aparte adoptat și menținut în
mod constant

Secu

1. Grigoreanu BMI m.1-1972 p. 30-39 cercetări
comparative cu mnt. Flămânza - (1597?)

Paidvor pe coloane inițiale, înglobat ale prinos.

Zid deșpartitor cu arce de coloane ^{cologate} și Aroneanu de Hlincea
Boile cu arc median

Maria Jota lui Petru Șchiopu

Mircea Ștefan BMI m.1-1975

Mănăstirea Hlincea - p. 63

p. 65 data pisaniei 1660 (V. Lupu) se referă în realitate la incintă și turnuri

Plan ~~aparte~~ - Aroneanu

Paidvor Ileanii Vechi

g. Boile edificii de acest fel trebuie să fi existat de aceiași vază în
Muntaniol, tinând seama de Smagor 1512-18

V. Drăguț Smagor (Const.) și Hotărâni (1588) și Biser. Domn. Irgiole 1583

1905 Mitrop. Irgiole 1520

cu privire la Paidvorul

Brâu și schișele întate - muntenești

Hlincea antieriană lui Aroneanu (Probașii 2 meșteri)
pisanie direct

p. 66. Turnul a fost adăugată cf. Ștef. I. Ion Botez, Sucava (V. Lupu)
acesta aredate multe pe conșoia cuprins murari la turnul
l. dar repetă arhitect. m. l. XVI
Probașii ca la rețocarea turnului se referă pisaniei
data posibilă 1587

Paidvorul

calota cu arc meșteră - cf. Aroneanu

Zid deșp. cu arce și coloane cf. Gălbene

Eliminarea zidului interior plin și arce întări la Hlincea
(par. grupant)

2 ferestre albișole

Valcea 1520
Stănești 1537

2 Turle Dealu (3 turle) 1502
Călugărești 4 turle 1518

Probleme comparate cronol.
Munt.

Dealul
C. Argeș
Călugărești
Mărcuț
Mihail Vodă
Bucovăț
Tutana

Târșoș 2 Dom. Târșoș

~~braul median + Târșoș~~

~~Brate cu arcadă~~

~~ferestre albișole~~

~~Turle~~

~~Prinos supralăz~~

~~Prișor deschis~~

Moldova

Episcop. Roman 1550

Galata

Aronașu. Hlincoș

Secu

Drăgășeni

Fărcaș - poraciu

St. M. Jucenova

St. Vinești

St. Ion Siret

15 cany

Locela

Budeana

Bărnova

Micorita

București

Itangy

Trei kordas

St. Ion Bot Siret

David. laș.

Pracșin gală

Automa
Băgălești
Săbărești
etc.

1978-1595

1584	gorlatu	P. Schiapul	1629	Trei lenaechi	○
1587	Hlinca	p. 19	1643	Sf. Ion Bot	
1594	Proncanu	p. 16	1645	Vovidenia	
1---	Siret	p. 80	1647	Preesta	
1---	Heau	p. 82	1650	Golia	
1597	Burduseni	veche	1650	Bodez Li	▽
1602	Dragomirna mica	veche	1653	Bozieni	▽
1602	Secu			Coarligi	▽
1606	Zamca	○			
1609	Dragomirna	○	1658	Corgin	
1611	Sf. N. Luceavu	veche	1657	Brănisteni	
1615	Sf. Vinari lazi		1659	Cristesti	
1617	Răscu		1662	Hadamcea	
1620	Delci	veche	1664	Putna	○
1625	Sf. Sava		1664	Budesti	▽
1627	Bannovski	○▽	1664	Pascanu	▽
1627	Nicariu		1669	Deleni	▽
1628	Rădeana		1672	Cităstiuca	○
1629	Bărnova	○▽	1673	Sf. Onufrie	
1629	Buhalmița	▽	1677	Sf. N. lazi	
1630	Buculciști	▽	1682	Sf. Ion G. Pura	
1630	Hangu	▽			
	Mihaili				
	Băia				
1632	Sf. Ion Bot	▽			
1637	Serbesci	▽			

Conace la Tara

XVII	1768	Terbesti x	partea baltii?	cf. Frumosa
XVII		Tribesti x		foisor granite lemn - beciuri
	1640. ref.	Pascani x		foisor granite piatra
XVIII		Trifesti x		4 nepalite
	1835	Cepenița		?
	1730	Delani x		fr. mare.
	1656 ref 1800	Bogieni x		portii interarii, si absida spat
	4660	Carligi x		?
	1846	Solesti		Han Domnesc Sue. f.oth Universit
cf. XVIII		Podoleni		salon absida lateral
ante 1826		Calinești		Tupilati 1842
	1833	Ruginoasa x		Dumbraveni 1822
	1790	Liteni transf.		Scheia
	1807	Gădint		Stolnici x distruș
disp.		Bucaresti	distruș	XVII 4
	1752	Miclăușeni	refacuta	XVIII 6
disp		Rădeana	distruș	XIX 5

Casa la casa oras

1677 Casa Dosoftei
Tratat pg 128

	toate occ. XIX
Alexandri	1810
M. Balz	1815
ref. Bayot	1838
cant. Bayot	1800
Podul Cuzor	incep XIX
ghoca m. d.	1793
restaur.	1845
Rogălniceanu	1835
Pogor	1855
Rogălniceanu	1830
Sturza	incep XIX
semim. Vra. Costel	1891
Podul Mihai Sturza	1844

Clădire civile - mănăstiri

- 1602 Secu Mitrofanu donjon locuintă O ✓
1606 Zamen corp paracelă - locuintă
1617 Dragomirana sala gotică - egumen, beciuri
1670 Bogdana donjon locuintă O ✓
1612 Molilevita clisierărită, turn intrare
1638 Trei Ierarhi sala gotică, beciuri
1676 Hangu donjon locuintă O ✓
1640 Cetățuia sala gotică, egumen, beciuri
1672 Palat Duca Voevod 1672
1733 Frumosa egumen, foisor 1733 Gr. Ghica
? 1765 ~~Tragani~~ Palat peste grădini 1753
1617 Răzvan arhiepiscop 1836
1633 Bărnova beci sub palat
curti domnești
1624 Iasi - Vasilă Lupu bogat interior
1646 Probleta Zăol q. Trapez v. Lupu
galator

Căminii

Neamț 1800
Cetățuia 1672

Penele

1646

Hanuri

Amatori

1813 Buginara

XVIII Serbesti

XVII Bălănești

XVIII Roznov

1835 Cernăuți

1630 Paviliane

Fântani

Golia 1731
sf. Spiridon 1765

Conace

17-- Trifești

1730 Deleni

(1660 Cărligi) ?

1800 Bozieni (post 1656)

1790 Liteni Transf.

1752 Mălcușeni reg.

XVII Podoleni

1833 Buginoasa

Stolniceni

Casa Carange

Casa Dosoftei

Bojdeuca

Ratoșe-Hanuri

Palate lazi sec. XIX

gri

1800 Lantacuzino

1810 Alexandri

1815 Balș Cuga. început XIX

1838 Basolă

1830 Roșnoveanu

1844 M. Sturza

1793 (1844) Ghica

1891 Ven. Costache

de reviguit

~~Frumoasa~~

bis
mst
palat

~~Razcani Loggia~~

care are porticul boltit, deasupra cu arceada spre interior, curte interioară
două etaje boltite, și un strălucit nivel al acoperișului, prevăzută cu
balcon de strași de fier împrejuiat.

Am fost dovedit prin pictura în frescă păstrată pe pereți, acoperită
cu capatul spre Vest de stâlpii portant al cupolei, cât și prin
calaful amenajat de meșterii lui Vasile Lupu în cuprinsul vechiului
pavaz exterior.

Praceaul inițial, la etaj, înlocuit azi printr-o scară exterioară
modernă, care prevăzută printr-o ușă ridicătoare, legată
probabil de fostul nivel de strași azi dispărut.

Incinta de formă dreptunghiulară, are două turnuri de colț
câte pe latura intrării și pe latura
opusă. Pe mijlocul intrării, iar pe latura
opusă, un turn mai secund și un paraclet la etaj.

1) cu toate modificările

în care s-a aflat

		2		direct abs. c. t. f.		Turn
1632	St. Ion Bot.					
1637	Serlești					
1639	Dănești					
1639	Trăitărăchi					Trilob
1643	St. Ion Bot. Luc.			drept	corabie	Turn lat.
1645	Văideeni			drept	abs. c. t. f.	Turn
1647	Preciștea Goh					Trilob
1650	Golia			drept	abs. c. t. f.	
1650	Bănești			drept	abs. c. t. f.	Turn
1653	Bănești					Trilob
	Cărligi			drept		
1655	Cărligi (Golia)			drept	abs. c. t. f.	
	Bănești			drept		
1657	Cristești					Trilob
1659	Hădărești			drept	abs. c. t. f.	
1662	Putna					Trilob
1664	Budești			drept	abs. c. t. f.	Turn
1664	Bănești					" "
1669	Delești					" "
1670	Bogdanov					Trilob
1672	Cărligi					" "
1673	St. Iliești					" "
1677	St. N. Iasi					" "
1682	St. I. Gura Av.			drept	abs. c. t. f.	Turn
1702	Iq. Trilob					XVII
1706	Micra					" "
1709	Preștea Focș					" "

		Y. Beds 1		XVII		
1584	Galata					Trilob
1587	Hlinca			XVII	22	28
1594	Aroneanu			XVIII	25	4
15--	Siret			XIX	2	5
15--	Itani					
1597	Burduseni				49	37
1600	Dimăchani					
1602	Secu					
1602	Dragomirna m.					drept corabie
1606	Zamea					" "
1609	Dragomirna					corabie abs. c. t. f.
1611	St. N. Suceava					" "
1615	St. N. Suceava					Trilob
1617	Răzvan pronos					" "
1620	Jalea					drept corabie abs. c. t. f.
1626	St. V. R. Roman					Trilob " vechi
	mod. 1696					
1625	St. Sava					drept
1627	Bănești					abs. c. t. f.
1627	Nicoșia					Trilob
1628	Bănești					abs. c. t. f.
1629	Bănești					Turn abs. c. t. f.
1629	Bănești					" "
1629	Bănești					corabie
1630	Bănești					abs. c. t. f. Turn later.
1630	Hănești					" "
	Mirănești					Trilob Turn later
	Bănești					drept abs. c. t. f.

		3.				
1714	Aligăști			Trilob		Turn geminate
1724	Aligăști			Trilob		Turn
1724	Făstăci			Trilob		2 Turne
	St. Ilie Iasi			Trilob		
1742	Domnești Putna			Trilob		Turn lateral
1753	Plopieni			"		Turn pronos
1755	Schit Târnăve			"		Turn "
1691	St. I. Iasi			"		Turn pronos
1753						
1758	Răchitoasa			Trilob		corabie
XVIII	Schit Sucei			Trilob		
1761	St. Teodor			Trilob		Turn pronos
	Cărligi			"		Turn lateral
1761	St. G. Iasi			drept		abs. c. t. f.
	Tălpăușeni			Trilob		Turn pronos
1762	Bănești			"		" "
	Golia			Trilob		
1768	Bănești			"		Turn pronos
1772	St. N. T. Iasi			"		" "
1774	Bănești			drept		abs. c. t. f. Turn pronos
1774	Doljoc			Trilob		Turn pronos
1772	Suceava			"		typ. archaic
1783	Bănești			drept		abs. c. t. f. Turn pronos

		3.				
1793	Lețcani			Trilob		
1797	St. Ilie Iasi			Trilob		drept
	St. I. Iasi			"		
1804	St. Spiridon			XIX		drept
1826	St. G. Iasi					drept
1808	Văratec					drept
	Tălmășeni					Trilob
1825	Ștefănești					Trilob
1836	Turnușeu					drept
1838	Olea					drept

	Putna	Turn intrare	Racovita	1757
	Vornet	" "	parte sup	XVII
	Bădăuli	Turn clopotn.		XVIII
1504	Bobrovăț	" "		1743
		paraelis		ref. 1851
		exar. Beciu		1663
	Sf. Gh. Suceava	paraelis. Ată Grince		1626
		Turn intr. parte sup.	P. Schiopu	1589
1530	Humor	Turn V. Lupu		1641
1532	Moldovita	obisarniti	Efrem	1642
		Turn intrare	" "	"
	Solen (St. Iomze)	Fiduri, Hornu, Beciu		1520
	Răzco	Coasta Bocioc	Viserice	1611
		Turn intrare (jos)		
		archeologic	Vest documentat	1925 (XVII)
1530	Proboata	1530		
15	Shelinsu			

Sistemul celor 8 arce incavipate Moldova

1492	Sf. Gheorghe	Hărlău	
1530	Proboata	Pronaos 2 bolti	culata
1532	Moldovita	"	culata
1534	Sf. Dumitru	Suceava	"
1554-62	Putna		motioul torsadei la arce mari pronaos
	<u>Bolti cu nervuri</u>		
1496	Popăuți	Pronaos	culata
1499	Bălinești	Pridvor	
1609	Dragomirna		
1550	Roman - Episcopie		motioul torsadei la brâu și arc transp. pronaos
	(prefaceri XVII)		
Articularea	Cultura moldovenească St. c. Mare 1964		
p. 261	Listă lucrărilor vechi - bis. și măn. sfârșit XII		
	(33 kama și gîl) N. Grigorescu Primele bis. și măn.		
	p. 5 etichetă domnului Bistrița, Neamț, Proboata veche		
	Moldovita, Vănoaia (?)		

Istoria Artelor Plastice in Romania Vol. 2 1970

Arta in Moldova de la inceputul veacului XVII - inceput XIX

pg. 103 Suinca pe tron a Movileștilor, reprezentanți ai marelui boierim și ai dușmanilor puterii centrale

Accentuarea originii economice a țării. Săracia războiului declinul arhitecturii și artei mediiu, Moldova.

Receptivitate la influențele din afară. Caracter selectiv

Apariția orânduirii cotichege - Schimbarea esteticii medievale cu sintezele ei abstracte și îndreptarea spre elemente directe a realității ca surse a creației artistice. Imprimatură care ține și se înmulțesc înlocuind cu totul verbul aparut de reprezentare, care nu va mai fi practicat decât de mesteri învecinați

pg. 104 Arhitectura

În al doilea veac XVI se încheie definitiv epoca de glorie a statului feudal moldovean începe o perioadă de decadentă care se accentuează pe timp de 100 ani Activarea de către turci deschide drumul unor influențe culturale venite din imperiul otoman (Balcani) și din țara Boiilor.

Domni de origine munteană încep dinaintea de 1600, permit exercitarea unei însoțiri puternice cu forme practicate la sud de Dunăre

Unitățile de stil se pierd, influențată preocupă în special ornamentația și tendințele manieriste.

Dar influența munteană, adeseori antisofistică cerințe de echilibru arhitectonic, ca un factor ponderator.

pg. 10 galatru 1583 Petru Șchiopul

a) are pt. prima oară o a doua turle pe pronaos, care echilibrează alungirea prea mare a corpului clădirii

b) perețile dinop. dintre grădini și naos este străpuns de 3 arce pe colțuri

c) plorește la abside

d) plastică fatadei: brâu mediu și înregistrare de arcade varice cu arhivolte adâncite

Se păstrează încă elementele specifice moldovenești: tip tricon

disproporții în lungime, grădini cu două faze etaj, arce învecinate

stăpni, vâșt stăpni, contraforti

Exagerare și disproporție la turle prin 3 arce

Adaptarea alternanței pietrei cu cărămida după rețeaua procedurii bizantine

pg. 106 Hronoanu 1594 Hron Voști

Purtător de acția, cu stâlpi la colț

Dur exterior ceramic - cu plăci atelute pe motiv floral

Figurașele geometrice

Stilul XVI cornet

Dragomirna 1609 Hron. Cîmcea

Brâu de piatră

Tipul sinteză slatină, regulată tratată ca pilăstrie

arce de izvoare exter. dreptungh. vor constitui elementul caracteristic al monum. sec. XVI

motivul ornamental al braului împletit este utilizat și în interior. Bolțile sunt fragmentate de arce de marmură, care subliniază și înasalele adâncite introduse pentru prima oară în sistemul de arce moldovenești ale turlei (contrastul elementelor sculptate) Este accentuată nota varice prin mulțimea reflecției și prinderea poligonală.

p. 107 Bisericiile armenesti, adapteaza principiile arhitecturii moldovene
din secolul sec. XVII (Iazi, Neamt, Iuceava, in locul celor distruse
de P. Gagarin in 1551)

Zamca Se inscrieaza in tipul mist Zaharesti cu turala
sustinuta pe 3 etaje de arce incrucisate.

Plastica de detaliu este simpla.

Tendinta baroca de diversitate, somptuozitate si in general
de frangere al echilibrului stabilit, se remanea la cladirile

Cui Vadile Lupu (1634-1653)

Nota felice in masura in care se proiecteaza pe fondul
decaderii politice a Tarii.

p. 111 Element nou care constituie o caracteristica a arhit. (6)
religioase moldovenești in sec XVII este Turnul clopotnițe pe
pilotori. Masiv, 2 etaje (Turnul și camera clopotelor)
Beluare a vestimentarilor din sec. XVI

Tricore Burdijeni, Agapia, Bogdana, Hlincea, Sf. Anufrie
Turn clopotn. in al. Sf. Nic. Iuceava, Nicorita, Voridenia Iasi
Catedral Buculesti, Sorbesti, Hanga, Bozieni

Bis. cu dispoziții de apărare indimentabile X
Sf. Ion Botezat, Toporauli, Precista Galati,
idem ca rezultat in incinte mănăst. Hadambou
Turnuri pilotori Barmovskii (nu sunt clopotnițe)
Barmovskii

Pg 110 Dragomirna = { Solecu 1642-20
Barmovskii 1629

Galati, Proneanu = { Secu 1602
Ivanii vechi

Trei Ierashii = Cetățuia

Galati = Cazin 1655

Dumii de biserici modeste tip tricore continua să aplice
vechile principii constructive moldovenești. Tencuite în exterior.

Chemare cu cerchete, plate, fără evagare arată o concepție
ornamentală de tip oriental. Ispas motive vegetale sau
geometrice de tip popular (Badeana)

Pg. 108 Trei Ierashii 1639 (8)

interpretare în plan și structură, Galati.

Propozițiile gramaticale ale oramii de arhitecturi care nu se remane
contrast dintre echilibrul formelor si bogatia fortadelor, formele
un de acord prea puternic

Cazin, ne repetat la Cetățuia 1668-72

Diversificarea arhitect. în devine și mai evidentă cu

Pg 109 Galati (1650-60) Tip albastru solida și regalit exter.

Arh. cu arce etajate tip rusesc

Înglezii bogate și liberici mai vechi

Turcii preluat mult mai târziu

Forme de piatră cu elemente clasice ghidate de aspect baroc (Iuliu sau Polina)

pg 112 Sf. Iava ridicată în 1825 de Janache (9)
 Turne groase de aspect musulman. Monument aparte
 înaltă cu ferdelele turcești din lăși, plan drept și cupole
 Turn clopotniță lateral (primul din sec. XVIII) adăugând oarece
 terminarea bisericii)
 Paralel cu distrugerea caștilor, apare fortificarea sistematică
 a mănăstirilor, chiar și în cadrul orașelor
 Iași: Aroneanu, Bărnova, Barnovski, Sf. Iava, Trei Ierarhi, Golie
 Hîncea, Cetățuia
 Mnt. Suceita, Dragomirna, Solca, Secu, Casin

pg. 115 Tipul ansamblurilor mănăstirești rămâne cel cunoscut din
 perioada precedentă. (10)
 Patru lăți din piatră, metereze, slăvi de stâncă, Turnuri
 de colț, Turn de intrare, cuprinde în interior biserică și clopotniță
 alipite la turlă (receptie, locuințe, gospodărie) / sublinii bolțile
 Integrarea chitilor și grupate în corsele cunoscute este trăsătură
 preluată de lăzile de receptie ale curților moldovenești
 Dragomirna, Trei Ierarhi, Cetățuia bolți peneșuri
 și stâlpi de piatră - Conservatorism arhitectural

pg 115 Sec. XVIII linia arhitecturală (11)
 Bisericile nu își schimbă aspectul decât treptat, rămânând
 apare influența neoclasică care reprezintă apusul vechii
 concepții asupra artei construcției
 a) Tip vechi: Sf. Dumitru-Bals, Sf. Ilie, Sf. Teodor, Cărlari
 b) În prima 1/2 a secolului, influența muntenească la fațade
 Fastăci, Sf. Ilie Iași arede în acolada și medalia
 c) În a doua 1/2 modernizare de la Golie, liber interpretate
 cu contaminări otomane aparținând arhitecturii baroc și
 rococo constantinopolitan Sf. Teodor, Sf. Gheorghe, Tâlpălari
 d) Elemente clasice mai puține venite prin Rusia și Polonia
 adăugându-se tradiționalilor bolți moldovenești. Sf. Gh. Neamț, Vârteș, Ocea
 Frumosa Iași

pg 116 Incercare de sinteză a tipului longitudinal cu tipul central (12)
 intrând în influența neoclasică
 Letcani, Buginasa, Sf. Haralambie Iași cu tendința longitudinală
 exprimată prin 3 turne înalte
 Buna Vestire Iași
 Arhitectura religioasă centrală laolău arhitecturii civile

G. Balz		Bisericiile lui Stefan cel Mare		BCMI 1925	
Pg.			<u>Plan trilobat</u>	<u>Bolți</u>	<u>Naos</u>
				<u>Panacea</u>	
21	Pătrăuți	1487		calotă	Turlă, arce piegișe
23	Milăușuți	1487		penetratie cilindrică	"
27	Sf. Ilie	1488		calotă	"
31	Voronet	1488		"	"
64	Vaslui	1490		"	"
65	Bocan	1491		"	"
47	Hârslău	1492		" arce piegișe duble	"
57	Iasi	1492		" trei arcade	"
36	Dorohoi	1495		"	"
42	Popăuți	1496		" calotă cu nervuri	"
68	Taglău	1496		"	"
98	Neamț	1497		2 calote arce piegișe	} "
170	Suceava	1514-22		prindor gospită	
143	Putna	1466-69	1654		
	Proboata veche				
163	Milăușuți	sfârșit XIV			
160	Sf. Treime - Str. Hârslău	sfârșit XIV			

G. Balz		Bisericiile lui Stefan cel Mare		BCMI 1925	
Pg.			<u>Plan dreptunghiular</u>	<u>Bolți</u>	<u>Naos</u>
				<u>Panacea</u>	
125	Dolhești	1481	{ Semi-cilindru înalt dubloru, arcade nise Semi-cilindru, dubloru, pilastrii Semi-cilindru înalt dubloru, arcade nise		idem
133	Băilești	1499			idem
130	Valeriu	1502			idem
81	Borzești	1493	2 calote dubloru cu console	calotă simplă, arce în trepte	} calotă dubloru, nise scârbești
75	Borzești	1496	arce în trepte, pilastrii	"	
87	Putna	1497	" "	"	calotă cu arce piegișe "
					calotă simplă "
111	{ Arborea	1502	calotă, arce în trepte	calotă cu arce piegișe	} pilastrii, absida scârbești
	{ Bănești	1502	"	"	
113	Doloborău	1504	calotă, arce piegișe	calotă, arce piegișe	} pilastrii, absida scârbești
			gospită - arce în trepte	"	
178	Pătrăuți	1522	calotă, arce piegișe	idem	} prindor cu etaj
			pilastrii	"	
181	Sipote	1497	Semi-cilindru E-Vest	calotă, arce piegișe	
182	Valeni	1519	" "	" "	
139	Cotnari		calotă	calotă, arce piegișe	

G. Balz

Trisenicile lui Stefan cel Mare

Plan dreptunghiular. Bolte

Prona

Nos

Pg.

125 Dolhești 1481

133 Bălănești 1499

130 Volovat 1502

2 calote, dublou, ane intrepte

"

"

"

"

Arbore	Sf. Ion Botezătorul	1502	
Borice	Sf. Feodor în ruine (catolică)	sec. XIV	
"	Sf. Gheorghe (Albă) St. cel Mare	1487	
"	Adormirea P. Rareș	1532	
Bacău	Precista (Adormirea)	1491	
Bălinești	Sf. Nicolae	1492	
Mnt Bistrița	1) Fundații bis. Alex. cel Bun (Adormirea)	sec. XV	
	2) Casa domnească, pivniță Al. cel Bun		
	3) Turn clopotniță Ștefan cel Mare	1498	
	4) Paraclete anexă P. Rareș	1546	
	5) Stăreție	"	
	6) Bis. Adormirea Al. Lupușneanu	1554	
	7) Filduri, Turn interior P. Rareș	1498	
Borzești	Adormirea St. cel Mare	1493	
Botoșani	1) (Popăuți) Sf. Nicolae	1496	
	2) " Turn clopotniță	"	
	3) Adormirea Elena Rareș	1552	
	4) Sf. Gheorghe " "	1554	
	5) Sf. Gheorghe		
Cozula	Sf. Nicolae	1535	viștion Măkiaz
Coțmari	Bis. catolică	sec. XV	
"	Sf. Paraschiva St. cel Mare	1492	

Pângărați	Sf. Dumitru	Al. Lăpușneanu	1560
Păncăuți	Toti Sfintii	Gavril Troțean	1522
Pătrăuți	Înălțarea Sf. Crucii	St. cel Mare	1487
Piatra	Sf. Ion	St. cel Mare	1497
"	Turn clopotniță	St. cel Mare	1499
Proboșta	Curtia domnească	pietoniștii St. c. M.	
Proboșta	Sf. Nicolae din Poiană I	fundatii ruinate	
Mnt. Proboșta	Sf. Nicolae din Poiană II	săpăpuse	1465
	Sf. Nicolae	P. Rareș	1530
	Colan		
	Ziduri exterioare	Elem. Rareș	1550
Mnt. Putna	Sf. Maria	dăruite la 1650	Stefan cel Mare
	Crosul domnului	lemin - mutată de St. N. din V. la	1468
	Turn vegare	1481	rep 1778
	Ziduri incintă (partiale)	St. cel Mare	
	Cosș. domnească	pietoniștii	
Păncăuți	Sf. Nicolae (Bogoloma)	Bogdan dec. XII	
Mnt. Rășca	Sf. Nicolae	P. Rareș	1542
	Ziduri incintă	"	
Războieni	Sf. Mihail și Gavril	St. cel Mare	1496
Reușeni	Sf. Ion Botezătorul	St. cel Mare	1502
Roman	Episcopio	Sf. Parascheva	P. Rareș, Iliac 1550
	Pietoniștii	Războieni	

Soarea Cetatea P. Rares 1543

Sipote Sf. Ioan

Luca Arbore 1507

4)

Siret Sf. Treime sec. XIV

mon. Slatina Schimbarea la Fata Al. Lapusneasa 1560

Porlat

"

Tul. incinta si Turmuri "

Suceava

Cetatea de Scara

Petru Musat, Al. cel Bun, Stefan cel Mare
XIV-XVI

Cetatea Scheia

P. Musat

XIV

Curtia Domneasca

fundatii

XIV, XV, XVI, XVII

mon. Sf. Gheorghe (Sf. Donceleanu) Bogdan 1512-22

[Sf. Dumitru 1534

P. Rares

Turmu Sf. Gheorghe XV

Turmu Sf. Iliu 1560 Al. Lapusneanu

Sf. Ilic

Stefan cel Mare 1488

~~Turnea Sf. Auxentie~~ sec. XV, refacuta 1606

Haciagadar

1512

- refacuta

Sf. Cruce

1524

Domnarea

Elena Rares

1551

capela

1776

Mirăuți

Sf. Gheorghe

sec. XIV

refacuta XVII

mon. Suceava

Sf. Iosif

Sf. Simion

Turmu Bogdan 1513

Invierea Domnului

Gh. si Seremia Noastra 1583

Tuluri si Turmuri

Starelia si Muzen

Târgu M. Domn. St. cel Mare 1487
 Târgu Faurmas Sf. Paraschiva P. Bares 1541
~~Valea~~ Tighina Cetatea (Bender) St. cel Mare negrita Solomon 1538
 Valeni St. Mucenici Cosma Sarpe 1519
 Vaslui Sf. Ion Bat. St. cel Mare 1490
 Volosk curtea domneasca ' sec. xv-xvi - ruine
 Voroneti Intalnirea crucii St. cel Mare 1502
 Voroneti Sf. Gheorghe St. cel Mare 1488
 Băhărești Iordania Gr. Bozca 1547
 Sf. Dumitru Nicodim Arvortci 1542
 Vad

REFERAT asupra lucrării "Acoperișul în vechea arhitectură moldovenească"

C. Năstase

Autorul, sprijinit pe o serie de argumente socotite convingătoare, ajunge la unele concluzii definitive dovedind originea laică a formelor de acoperiș ce caracterizează monumentele religioase din vremea lui Stefan cel Mare.

Teza este desigur interesantă și concepută într-un mod atrăgător, însă nu pe deplin convingătoare. Argumentele prezentate sînt într-adevăr posibile dar nici-decum sigure și sînt mai mult bazate pe ipoteze decît pe dovezi.

Astfel cercetîndu-le pe rînd, constatăm că:

Prezența unor tablouri votive cu forme de acoperiș ^{trătate separat} / de formulă gotică, folosită în mod irațional la monumente de tip simplu și fără turlă, poate însemna o aplicare directă a unor principii constructive obișnuite în construcțiile laice.

Dar poate fi vorba și de o eroare de desen într-o reprezentare schematică, în care desfășurarea ortogonală a diferitelor fațade alăturate era un lucru curent.

- Existența unei intense campanii constructive de arhitectură laică anterioară monumentelor religioase, poate duce la concluzia unei rezolvări a problemelor de construcție la acestea din urmă, în sensul experienței cîștigate la primele. Dar de unde cunoaștem în mod precis formele folosite la cetățile și curțile domnești, din care nu mai există decît ruine? Si de unde știm dacă nu au existat forme similare de acoperișuri complexe la monumentele religioase azi dispărute din vremea lui Alexandru cel Bun, adică înaintea formării meșterilor la școala construcțiilor civile.

Iată deci că punctul de vedere al autorului privind o acțiune determinantă a arhitecturii laice asupra celei religioase poate fi discutat și că problema este departe de a fi atît de categoric și definitiv rezolvată.

- Există incertitudine asupra exactității reproducerii formelor exacte ale acoperișurilor în tablourile votive.

- Există incertitudine asupra formelor de acoperișuri folosite în construcțiile de natură laică.

- Există incertitudine asupra formelor de acoperișuri ale monumentelor religioase anterioare.

O singură dovadă potrivnică în acest sens, care ar putea eventual rezulta din cercetările ulterioare, ar putea răsturna întreaga argumentație .

În concluzie, socotim că lucrarea este incontestabil valoroasă prin elementele și sugestiile noi aduse asupra procesului de formare al stilului moldovenesc și ca atare este bine să fie publicată, reprezentând un pas înainte pe calea lămuririi acestei probleme.

Credem însă că nu ar trebui menținută într-o formă atât de categorică în ce privește concluziile, care ar putea să apară mai degrabă sub formă de ipoteze, formă mai potrivită într-o publicație destinată și străinătății.

În afară de aceste observații de ordin general, mai semnalăm următoarele :

Pag.1 și 2 . Nu se poate susține că există un acord deplin al cercetărilor asupra naturii materialelor folosite la învelitori, din moment ce nu există vre-o dovadă precisă în acest sens, după cum rezultă și din cele spuse de autor în pag.4.

Pag.15 . Paragraf 1. Există aci o contradicție în ce privește "depășirea tezei influențelor străine". Căci " în ultimă instanță" ce reprezenta formula acoperișurilor multiple ale construcțiilor laice desbătută în cadrul lucrării, dacă nu o influență de origine gotică și deci străină?

Pag.1 rd.23. Se propune " cu frângere de pantă" în loc de " arcuite concav".

Pag.3 rd. 3 Idem " pante repezi" în loc de "pante abrupte".

" rd.21 Idem " fază terminală" în loc de "fază de agonie".

Pag.4. rd.5 și Pg.6 rd.3.Ar trebui trecute numele proprii în josul paginii.

Arh. Stefan Balș

2.XII 1964

St. Balș

DESPRE STRUCTURA CONSTRUCTIVA A PORTALURILOR GOTICE DIN ROMANIA

dr. arh. Gh. Sebestyén

Constructorul catedralelor gotice este poate figura cea mai aureolată de legende, din întreaga istorie a arhitecturii europene.

Acest fapt se datorește probabil, în bună parte, poziției lui reale, de promotor și stăpînitor (poate chiar cunoscător unic) al celor mai noi cuceriri ale tehnicii din toate domeniile, construcțiile fiind pe atunci ramura de vîrf, cea mai înaintată dintre toate activitățile productive.

Secolul nostru, prin cercetările migăloase efectuate printre documentele epocii și monumentele păstrate, a făcut multe pentru demitizarea acestei figuri legendare, înlocuind mitul cu admirația pentru cunoștințele, intuiția tehnică, pe scurt: nivelul profesional al acestor predecesori de-ai noștri, deseori încă anonimi.

Analizele efectuate s-au referit însă, de regulă, la modul lor de lucru în general și erau limitate teritorial la țările din vestul și centrul Europei. Mai puține sînt însă cercetările referitoare la realizările de pe teritoriul țării noastre (cu toate că arhitectura gotică din România are un specific al ei, deosebit de cel al altor țări), precum și studii referitoare la problemele unor detalii, cum ar fi structura portalului, de care mă voi ocupa în cele ce urmează.

Fiind un element neesențial din punct de vedere constructiv, cu toată însemnătatea lui plastică, rezolvarea portalului nu a constituit o preocupare deosebită tehnică, ci artistică. Dar chiar și la periferia preocupărilor tehnice, se pot desprinde, din rezolvările date, progrese înregistrate.

Soluția moștenită din arhitectura romanică este caracterizată

prin două elemente specifice: arcul peste buiandrug, menit să descarce de sarcina întregului zid de deasupra lui, limitându-încărcarea la zidăria cuprinsă între acest arc și buiandrug, și stîlpul care sprijină buiandrugul la mijlocul lui, știut fiind că piatra nu rezistă bine la încovoiere și deci reducerea deschiderii buiandrugului este utilă, mai ales cînd piatra este de calitate inferioară.

Această schemă constructivă o găsim drept rezolvare curentă și la marile catedrale gotice, avînd însă - bine înțeles - un arc frînt în locul celui semicircular, ca formă uzuală.

Cel puțin o parte din constructorii medievali erau însă de acum convingi de inutilitatea constructivă a acestui arc, știind că o zidărie bine țesută, corect executată, se descarcă lateral și fără arc.

Portalul sudic al bisericii Sfîntul Mihai din Cluj, realizat similar celui de la catedrala Sfintei Elisabeta din Košice ne arată cu claritate că autorii lui știau de inutilitatea arcului de descărcare, putînd astfel să înlocuiască traseul presupus constructiv al unui arc, cu orice linie decorativă, cum au făcut-o și la portalul apusean al aceleiași biserici clujene.

În ceea ce privește pe cel de-al doilea element, stîlpul, situația este mai complicată, întrucît el are într-adevăr un rol constructiv de neînlocuit, în măsura în care buiandrugul este solicitat la încovoiere și încă nu se dispune de tehnica experimentală și de calcul, pentru a stabili limitele posibile ale deschiderii, în funcție de calitatea pietrei.

Dar este oare posibilă o altă rezolvare ?

Să ne oprim puțin la catedrala catolică de la Alba Iulia, mai precis: la portalul ei apusean.

Apropiîndu-ne de acest portal, putem observa un lucru neobișnuit buiandrugul (care, cu toată deschiderea de aproape trei metri, nu are stîlp de sprijin la mijloc) este format din două pietre de

formă trapezoidală la reazeme și șapte pietre triunghiulare așezate între acestea, patru din ele având baza în jos, între ele fiind intercalate trei, cu vârful în jos și baza în sus.

Dacă privim acest buiandrug de jos, observăm că unui triunghi, care, spre exterior, avea baza în jos și vârful în sus, îi corespunde spre interior un triunghi inversat, adică având vârful în jos și baza în sus ș.a.m.d.

Buiandrugul este deci format din două piese de reazem și șapte pietre intermediare, formate - fiecare din ele - din câte o prismă triunghiulară, având ca bază (spre față) câte un triunghi echilateral cu latura de circa 65 cm, iar înălțimea de 12 cm (jumătate din grosimea buiandrugului), această prismă făcând corp comun cu alta, de aceleași dimensiuni, așezată la spatele ei, dar întoarsă cu 180° , deci cu vârful în dreptul bazei primeia. Astfel, de fapt, putem vorbi de șapte prisme duble, din care s-a construit acest buiandrug.

În acest mod, cu toate că buiandrugul, în întregimea lui, lucrează la încovoiere, cele șapte pietre prinse între cele două piese de reazem încastrate, lucrează cu totul altfel. Pe fețele laterale ale prismelor triunghiulare acționează forțe de împingere, al căror efect este - datorită orientării diferite a celor două prisme, care formează ~~minimax~~ o piatră - nașterea unor forțe tăietoare pe suprafața verticală, de formă romboidală, comună celor două prisme.

Astfel, printr-o stereotomie savantă, solicitarea de încovoiere, neprielnică pietrei, se transformă în compresiune și forfecare, la care acest material rezistă foarte bine.

În consecință, lipsa stîlpului din axul portalului nu a avut alt efect, decît cel așteptat: fisurări la rosturile dintre pietre, care însă i-au speriat pe colegii noștri de la începutul acestui secol și care, neînțelegînd concepția ingenioasă și neuzuală în fața căreia se găseau, au prins cele șapte pietre între două benzi de fier

pe care le-au ancorat de timpan. Adică au "consolidat" elementul portant, suspendându-l de sarcina de purtat, după rețeta baronului von Münchhausen, care s-a scos din mlaștină (împreună cu calul trăgându-se de ciuful lui propriu.

Ca autor al acestei soluții ingenioase s-ar putea bănuia același Jean din Saint Dié (menționat ca Iohannes lapicida de civitate Sancti Adeodati), constructor al catedralei începând din noiembrie 1287, întrucât Virgil Vătășianu apreciază portalul ca realizat între 1287 și 1291.

Această datare pare însă îndoielnică, prin prisma analizei textului contractului meșterului Jean, efectuată de Entz Géza, din care rezultă că el a efectuat diverse reparații și completări ale părților din ele deasupra bolților. În consecință Entz datează portalul ca realizat înaintea venirii lui Jean din Saint Dié, în deceniul optulea, și îl atribuie unei influențe franceze, venite eventual prin Trier și Marburg.

Autorul portalului este deci mai degrabă necunoscut, decât sigur. Oricine să fi fost el însă, să reține două concluzii: pe de o parte, s-ar putea ca nu toate realizările sau soluțiile existente pe teritoriul țării noastre să aibe un model, un antecedent pe care să se bazeze; pe de altă parte, posibilitatea utilizării acestei concepții de grinzi cu capetele încastate, prefabricabile la lungimi diferite din elemente asamblabile, poate cu un consum mai redus de oțel.

Int. Arts Plastic Vol. I foto

Siret Sf. Trime

Patrușeni

Moldovești

Hărlău

Neamț

Arbore

Proboata Casa - Turm

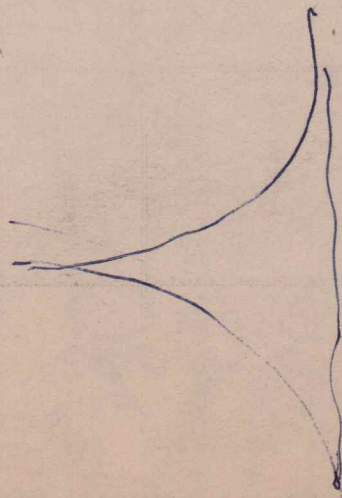
Moldovești

Suceavi Sf. Dumitru

Pașcani

Humor

Slatina

un un

un un un

S e c r e t a r i a t u l G e n e r a l

Numele și prenumele

nr. al

telefon

Starea
civilă

Inst. Art. Plastice Vol. I Planuri

182	Bădăntu	- plan, secție	necomplet contrag.	
183	"	Tablouri vatri.		
186	Siret Sf. Treime	plan, secție	necomplet bolții prona	
294	Cetatea Sucevei	- plan	Cipri sant	
296	Cetatea Neamt	"	necomplet	
301	Putna Turn	planuri, secție		
304	Piatra	"	"	
305	Jolhești	plan, secție		
307	Băilești	"	"	
308	Potrăuți	plan		
310	Sf. Ilia	plan		
	bolii	perspect.		
321	Hârleu	plan, secție		
327	Rozboieni	plan		
328	Piatra	secție axonom.		
330	Neamt	"	"	
334	Arbore	plan, secție		
	Debrău	plan		

Mănăstiri

337 Probate plan etc.
~~Arbore~~

A d r e s a

S t r a d a

Nr.

Centrala

Sef
CabinetDirect
MinistruDirect
Secret.
G-ral

Humor sectia

Bistrita plan

Zaharești plan, sectia

Slatina plan

Succuța plan

M i n i s t e r u l

Autoritatea

Numele și pronumele

S t r a d a

Nr. Telefon

Starea
civilă

Pg.

353 Succava Sf. Gheorghe plan

355 Pârhaule - plan, secție

359 Voronet plan, secție

364 Proboata Jatare

365 Humor plan, secție

368 Moldovita place

369 Succava Sf. Duce Jatare

371 Zăhărești plan, secție

398 Bîrlăntă plan

401 Jlatina "

403 Sucevita "

Nomenclatură

405 Proboata plan, Jatare

406 Jlatina "

G. Jonescu Vol. I

Planuri

115	Letetea Hotei plan, sectie
122	Bădărești sectie Tramv
1. W	Siret detalii ferestru color.
21	Portul Popăuți
3	Ușă Bălinești
35	ferestru Neamt
38	Volovăț - plan
4. V	Bălinești detalii fântână uclor
34	Bălinești fântână
238	Schemă bolii Hârlești
46	Piatra sectie axionom.
251	Neamt plan, sectie axion
252	" detalii bolii
269	" detalii fântână
272	Bistrița turn, parcelă plan, sectie
273	Piatra turn plan, fântână, sectie

foto

263	Putna ansamblu
249	Arceve fântână
259	Popăuți
264	Neamt
265	" detalii
254	Suceava sf. Gg.
356	Popăuți
399	Bistrița mat.
407	Slatina "
408	Sucevita "

Jat, Art. pg 316-17-18 & 323 Jat, Archit. **224-275-76**

Nuți mai direct și pune în schimb mare mizeria
de scări scendentale în executarea detaliilor de pectus

Centru Ardeal
Polonia

ferestre mare Vaslui 1490

Hârlau 1492

Papăuți 1496

Neamț 1497

Iuciu 1514

Borghese 1493

Războieni 1496

Praha 1497

Dobrova 1504

Volunt 1502

1594 galata —

1609 Dragomirno

1629 Barnove

1639 Trei Ierahi

1672 Cetățuia

1530 Proletari

1662 Putna

1530 Humor

1532 Moldovița

1534 Sf. Iliu

1547 Veroneț

1550 Roman

1551 Vălcăreni

1554 Bistrița

1561 Slătina

1559 Rădăuți

1582 Iuciu

Suc.

Veroneț

Roman

Vălcăreni

Bistrița

Slătina

Rădăuți

Iuciu

V. Dr. p. 13-14

V. Dr. p. 289-311-679

4288)

Acest fel de gimnase, ~~care~~ multele confundând cu
 istratul de tenevă în fața de cea 1 cm grosime
 în imitație de cormidă, fără respectarea nănduclii
 gîndirii temute, aplicat în așteptarea straticului de
 în pictura, se deconstată la monumentele epocii
 următoare.

~~care se mai poartă în mod mai~~
 mult sau mai puțin fragmentar la
 mai toate bisericile lui Ștefan cel Mare
 exemplul de la Băileșani fiind cel mai
 complet și concludent. //

11 Procedura a fost urmărirea și constatarea la Biserica Făcș
 Voroneț, sub pictura în frescă, Cu Piatra, la Băileșani

1452

Plan sheet.

N 903

Luzifer Pronaos

125 Dohești	1481 m	bolta semi-cilindrică	frânt, dublouri, arcade-nișe
*133 Bălinești	1499 M	" semi-cilindrică	" pilastrii
*130 Volorău	1502 M	" "	frânt " arcade nișe

✓ 81	Borgești	1493	M	arce în trepte	calotă simplă	} 2 calote, arc median arce în trepte pilastrii - nise
✓ 75	Râșboieni	1496	M	arce în trepte	calotă cu arce diagonale	
✓ 87	Pietra	1497	M	arce simple	calotă cu arce diagonale	

III	{ Arboresc.	1502 m	arce în trepte - calota pe arce diag.	-	arce în trepte 1 calota
	{ Renseni	1502 m	diagonale - pilastrii - <u>som scobit</u>	(plan)	
x 118	Dobrovat	1504 m	idem + gresniti		idem naos clar fără pilastrii
x 178	Pârhanchi	1522 m	calota pe arce diagonale pilastrii		idem naos
181	Sipote	1507 m	calota pe arce diagonale		semi cilindru E-V
182	Văleni	1519 m	" "	"	" "
x	Cotnari	1496 m	" "	"	calota

Boyer 466

Plan trikol.

CH.

21	Păturați	1487	Per	Turcă, arce diagon.		calote
23	Milisoaia	1487	mici	"	"	penetratii cilindrice
27	Sf. Ilie	1488	m	"	"	calote
✓ 31	Voronet	1488	m	"	"	"
64	Vaslui	1490	Mar	"	"	"
61	Bacău	1491	m	"	"	"
✓ 47	Hârlău	1492	M _{3m}	"	"	(ctf) calote arce diag. intrinsecate
✓ 57	Găsi	1492		"	" (3 arcade)	calote
✓ 36	Dorobai	1495	m.	"	"	"
✓ 42	Popăuți	1496	M	"	"	(ctf) calote cu nervuri
68	Toplău	1496	m	"	"	calote

98 Neamt M. 1997 number in ext. ^{Planoes superciliosus}

170 sc. Gh. Succum^M 1514-22

Putna nr. Mm. 1466-69 (1471)

Problema week 1450 nr 1490

15 m. AM.

- 1 - bolta semicilindrică cf. Băimăuți, Dolhești } Volovăț
Băilești
2 - inseriere în spațiul drept, a corbelor trilobate, formă tur- } Sipote, Văleni, Cotnaș
Borșesti, Râșcoveni, Piatra + Proboata 2
3 - Putna 5 Pr.

Mirăuți
Baia
Valea
Fleacă

Drept

1 | Volovăț bolta semicilindrică
Băilești sulculară

2 | Borșesti ?
Râșcoveni pronas alungit & colat
Piatra
Proboata 1 Baia
Borș 1

3 | Anbora pronas colat
Beuseeni " "
Dolhorat " " + gurguța
Pătrăuți " " + pridvor cu clape
Cotnaș
Sipote
Văleni } pronas cilindric în ax

Trilob

Putna
Văleni
Proboata 2
sf. gheorghe

Plan

Mirăuți + 1
1466-9 Putna } 5
1472 Văleni
1497 Proboata 2
148- sf. gheorghe

4 { Pătrăuți
Mirăuți
sf. Ilie
Voronet

7 { Vaslui
Bacău
Hârlău
Iasi
Dorohoi
Pătrăuți
Tagliu

Drept

2 { 1502 Volovăț
1499 Băilești - pridvor lateral + pridvor polig

12

1465 Proboata 1 } pronas alungit - gurguța - orsă
1466 Bacău " " " " " "
1493 Borșesti " " " " " "
1496 Râșcoveni " " " " " "
1497 Piatra " " " " " "
1502 Anbora } pronas 1 colat + arcade " + arcade
1502 Beuseeni " " " " " "
1504 Dolhorat " " " " " "
14- Pătrăuți " " " " " "
14- Cotnaș " " " " " "
1507 Sipote } pronas semicilindric în ax
1529 Văleni " " " " " "

Stăru cel Mare

Putna	36.60	x	10.70 9.20	6.00
Sf. N. Poiana	36.00	x	10.50	6.00
Nesamit	42.00	x	9.50	6.50
Sf. Gheorghe	<u>44.00</u>	x	12.00	<u>8.60</u>

P. Rares

Proboata	36.80	x	9.50	6.00
Moldovita	32.80	x	8.60	5.60
Sf. Dn. Luceava	34.60	x	9.80	6.60
Episcopii Roman	34.00	x	10.00	7.00

Lăpușneanu

Bistrita	39.50	x	10.20	6.50
Slatina	40.80	x	10.00	6.60

Morila

Iucovita	39.00	x	9.70	6.40
----------	-------	---	------	------

Dimensiunile planurilorTrilob.

Pătrăuți	16.50	x	6.50
Milizăuți	20.70	x	7.80
Sf. Ilie	18.00	x	7.40
Voroneț	20.00	x	7.60
Vaslui	22.00	x	8.00
Bocăne	21.30	x	8.00
Hârlău	24.00	x	8.40
Japi	22.60	x	8.40
Dorohoi	22.80	x	8.50
Popăuți	22.00	x	8.00
Târglău	25.00	x	9.50
Mirăuți	23.00	x	10.50
<u>Drepte</u>			
Dolhești	21.60	x	9.80
Volovăț	25.70	x	10.50
Bălinești	22.50	x	8.80
Borzești	24.50	x	8.30
Războieni	22.00	x	8.30
Piatra	24.00	x	8.20
Băia	26.00	x	9.50
Arbore	22.50	x	8.60
Beușeni	23.00	x	9.00
Dobrova	29.00	x	8.80
Pârâmbu	25.00	x	9.00
Cotnari	22.50	x	8.10

Al. Lăpușneanu 1552-61 1564-68 = 13
 Biserici Petru Ronez 1527-1538 = 11
 1541-1546 = 5
Trasea Putred 16

Sf. N. Poiană - Probote V. 1456 2

Mitigăuți Trasea Putred 2

Hârlău 1530

14.00 x 12.20 (880) Sf. Gh. Suceava 1543

Bălinești 1535-38

Arbore 1541

Voronet 1547

Sf. Ilie 1632

Mitrop. Varlaam
 Al. Jitar

1 Probote

1530 36.80 x 9.50 1532

2 Humor

1530 1535

Moldovița

1532 32.80 x 8.50 1537

dept Baia

1532 27.00 1538

3 Sf. Dn Suceava

1534 34.60 x 9.80 1537-38

Cozula

1535 18.00 1538

4 Horodniceni

1539 P. Ronez 24.00 -

Râșca

1542 18.50 1552

5 Episcopăria Roman

1542.50 34.00 x 10.00 - (7.00)

dept. Bălinești

1542 21.50 -

Sf. Dn Hârlău

1542 24.50 -

12 dept Sf. Paraschiva Tg. Fiumos

15.00 23.00 -

P. Ronez Sf. Gheorghe - Botoșani

1551 23.50 -

13 dept Hopenia

1552 Elena Ronez 23.00 -

dept Văscărenia Suceava (Piatra)

1552 24.00 -

Turn Sf. Dn Suceava

1561 -

Precista Roman

1568 Lăpușneanu -

Bistricioara

1554 39.50 x 9.50 -

Slătina

1562 40.00 x 10.00 -

Sucevița

1582. 39.00 x 9.70 -

Pădurea Rădăuți

1559 Mobilă 1582 (6.50)

Păpăușeni

XVII Lăpușneanu

L. ss H. Bătrâna

Rev. Muzee și Monument-

Monumente istorice și de artă

1975 nr. 1 p 11

Data noi cu privire la evoluția fostei mnst. Cotmeana

C. Arges 1351

p. 16 Cotmeana I Radu I

(1374-77)

p. 19 Cotmeana II Mireasa cel Bătrân 1404

p. 20 Slujitori primelor aşezăminte se vor orienta spre tipul tricone cîmă la sfîrşitul sec. IX și în sec. X, devenise familiar Balcanilor în decursul pentau lăserii de mănăstiri, și apărut pentru prima dată în regiunile nord-dunărene la Voalita prin gîlăra sârbească

Voalita 1 - 1374-1374

Voalita 2 1400-1400

Tismănoa 1377

p. 21 Plastica fatadelor, evidente analogii în arh. arh. Bulgară sec. XII-XIV

p. 22 Fund. stabilită existența unor notabile influențe ale artei bizantine-Balkanice în cadrul unor gîlări religioase nord-dunărene --

sfârșit XIV Păcalia Curte Trăgoriste - cel mai vechi monument din serie decorativ de gîlăre cu arhivele subliniate cu discuri, contrile, arh.

1404 din mediul Târnovo.

XV Cotmeana II idem

XIII-XIV Sf. Vimeni Trăgoriste idem

SSIV G. Cantacuzino m. 3 1975 p 469

Clitoni

Droșog Voevod 1347-54 Volovist Cernă - mutată la Putna

Sas Voevod 1354-58

Bagolov 1359-65 Sf. Nicolae Bădăuți

Petru I Mușat 1374-91 Sf. Treime Siret

Alexandru cel Bun 1400-32 Mnt Bistrița -

fundatii biserică veche

pirnita casa domnească

Mnt Nedim

fundatii biserică veche

turn intrare - parte inferioară

Mireasa Mironu refectiu

Moldovita veche ruine

Voroneț I on ante 1400 Humor I veche ruine

Vitold ante 1452 Lugeni

Demetriu " 1481 Dolhești Sf. Nicolae

Moldova - Curtea domnească

Cetate

Bacău

documentar, ante 1462
reședința lui Alex. IV, fiul lui Ștefan 1488

Repertoriu p. 231
C.N. Cultura moldov. p. 324

Iul. Antonescu Carpica II 1969 p. 331-44

Băneasa

BCMI 1911 1476 cetate de pământ
BCMI 1914 p. 13-15
SCIN 1959 p. 117-34

Cotnari

ante 1384 - ref. 1486 St. M.
doc. 1454

Repert. p. 234-235

I. Marin SCIA-1967 p. 26-41

N. Iorga BCMI 1935 p. 75-77

Hârlău doc. 1384 ref. 1496 St. cel Mare

Repert. p. 234-235 ruine - incintă - pivnițe - peredea - ceramica

C.N. Cult. moldov. p. 329-36

I. Marin SCIA-1967 p. 26-41

Huzi

Repert. p. 235 pivnițe de pământ sub palat episcop.

Iasi

ante St. M. 1434 ref. St. M. 1492

Repert. p. 235-236

C.N. Cult. Moldov. p. 325 săli joase boltite, turnuri

G. Băileanu - Curtea domnească din Iași 1969 Iașul literar 9-10

N. Grigoras " " Iași 1970

Curti domnești

Piatra doc. 1491 St. cel Mare

Report. p. 236 pironitai boilitai

Ci Cult. moldov. p. 327-28

L. Simionachi Curti și bis. 1969 Edit. Merid.

V. Vătășianu p. 703

Suceava oraș

ref. 1485 St. cel Mare

Report p. 237

Ci Cult. moldov. p. 282-284

Vaslui

1435 St. cel Mare 1464

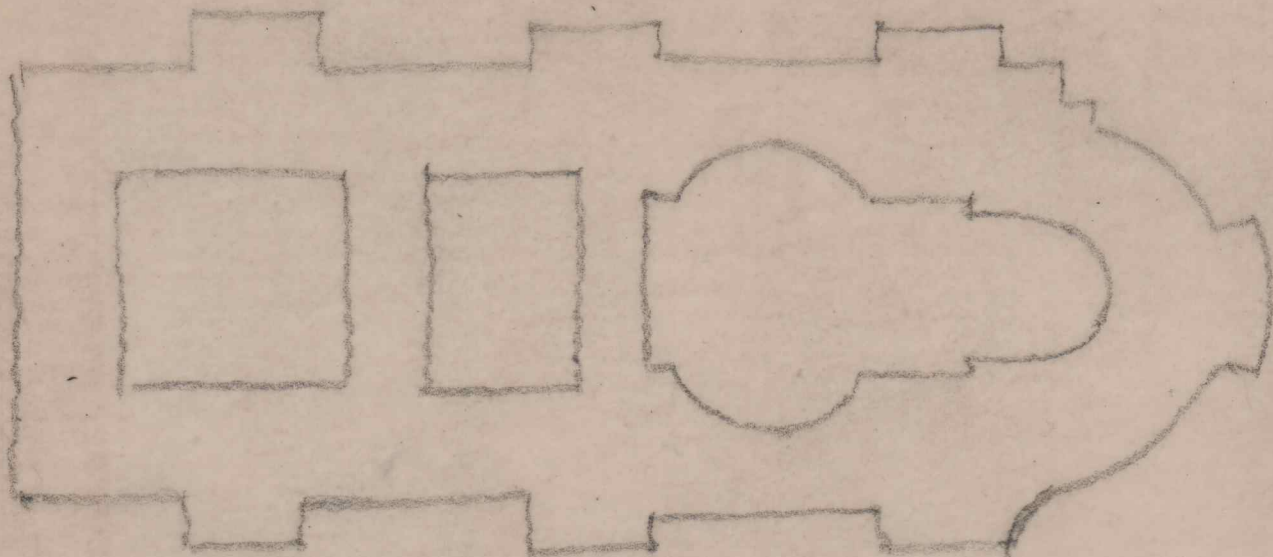
Report. p. 237

V. Lupu interzice vânzarea pietrei

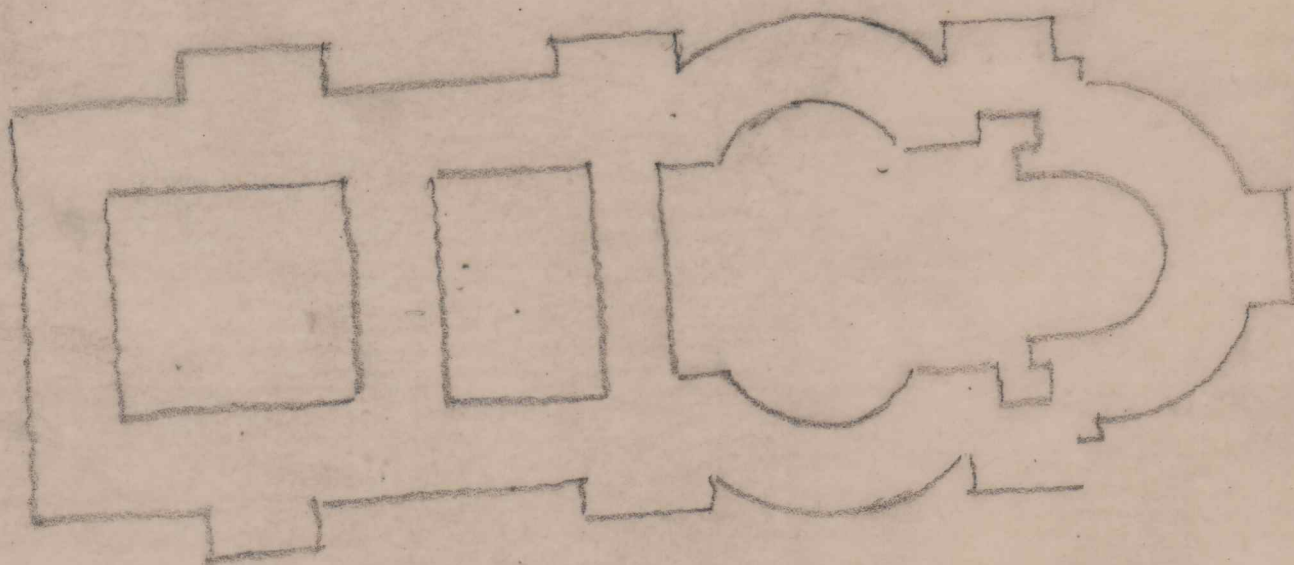
C.M. Cult. moldov. p. 316-27

BCMi 1915 p. 93-94

I. Marin SCIA 1969 p. 26-41

Trininte de 1465 Oltea Proboata I
1467 Evdackia

Proboata II
ultim deconiu sec. XV

Decorative cernite fine
melanges G. Diehl. J. Puig & Cadafalch.
Capitole de Moldavia

Decor bizantin

Occident încă din IX-X mise la partea super albidă
pg. 166. dublul etaj de mise la absida
cu marcarea intrării părții inferioare și micșorarea
părții super.

pg. 167 Anumite forme, anumite feluri de evoluție, apar identice
la epoci diferite în țări îndepărtate și fără relații unele
cu altele. Nu se pot explica aceste fapte decât prin legi
fundamentale, independente de timp și spațiu, care
conduc evoluțiile arhitectonice și asemănătoare legilor ce
constituie gramatica generală a limbilor.

Decor de origine bizantină.

Bătrâni

Inst. Ist. artei

G. Ionescu

✓ p. 318 Pătrunzi plăci portate jos simple p. 153 și
Nileștii românești și albești } 2
2 } zugrăvitori
4 } Contratorii
1 Turle, baze, acoperis (tabl. active)
2 Pietrărie
Postor p. 222 G. I.

Dr. S. Gorovei

Musatinii

1976

p. 30 Moartea lui Iudorice cel Mare și separarea celor 2 regate, Ungaria și
Polonia 1382 (unite din 1370)
p. 33 O altă dovadă a însemnății Moldovei și mai ales a praterii
ei economice o constituie imprumutul acordat în 1388
regelui Polon Vladislav Jagello
p. 34 1387 Moldova a intrat în sistemul de alianțe al regelui
polono-lituan
H Petru I a mijlocit încheierea tratatului din 1390 între
Mircel cel Bătrân și regele Polon

Stefan cel Mare 1457

p. 22) Probota I ante 1465 } p. 24) triconi găsiți în obiectuaghi
Putna 1466 } și pământos cu vechitate și gospodărie
Boia 1467 }

p. 24) Apariția tipului mixt Borgești cu 3 decenii mai devorată,

Bistrita veche are gospodărie
constantă la
mașină și pălărie
Plan mixt lung și înalt

p. 26) Putna cronica spune că era "tot cu două paleți, gurgăreala
(I. Neculce) mai mult aur decât gurgăreala și pe dintr-untr-un
și pe dintr-altr-un.

p. 28) Pictura figurativă exterioară devenise cunoscută în
cadrele unor importante clădiri domnești.
ascensiune progresivă pe cuprinsul din nespa-
jinită pe mică dovadă în afara de
fragmentul de la Probota I
cronica pt. Putna.

Probota II

(1490 vezi H.T. B.M. 1470 p. 35 și C. Nicolae S.I. 252)

Instabilitatea terenului a necesitat după numai câțiva decenii
de funcționare, a dărâmării și refacerii pe același loc și traseu însoțit cu
abside laterale exterioare, și cu corectări a traseului zidurilor.
iar zidurile Sud se deplasează spre Nord prin lărgirea fundației și
reducerea lărgimii. de la 3 la 2.7 m.

Ușa de intrare în ax și nu lateral

(De ce care s-au căzut să se refacă pe același loc. Poate din respect pt. morminte)

H. Teodoru - Contribuții la studiul originii și evoluției planului tricon
în Moldova B.M. 1470 p. 35-36

Decor ceramic. nu da elemente certe de datare.

cărămizi amănunțite, triunghiuri cu buton, discuri cu decor figurativ

cf. viz. etc. M la sfârșit XV = ultimul deceniu XV

păstrate mai ales în jurul altarului și naosului

p. 35) Îmbinarea ceramicii cu pictura, care câmpul zidurilor (ipoteză)

Probota II nu reprezintă un caz singular ci se înalță într-o serie
destul de largă de monumente, din care nu se cunosc decât
Probota I, II, Putna, Voroneț ? și Heamț (câteva oămite)

în care cele 2 tipuri de îmbinare în mod armonios.

p. 40) Concluzii

Prima istorie a lui Stefan, înaintea Putnei

Prototip Bistrita lui Alexandru cel Bun

{ Plan mixt
Pictura exterioară

Probota L. și R. Bătrâna
a primă clitorie și necropole Văvodala a lui St. cel Mare
Mănăstirea Probota

1. Act de donație Stefan I 1398
2. Act de închinare Sf. Munte
a mitrop. Bogdan 1667 care spune că
mnst. a fost înființată de othaștii
primeste daniel de la Stefan I frate cu Al. cel Bun
după 80 ani mitrop. Gr. Roșca îndeamnă pe P. Rareș să găsească
biserici noi
3. Pomelnic (1825) înființată de Stefan I și fiu său Bogdan și Stefan
în 1391, acolo unde e înțirimul veșt.
Stefan cel Mare a zidit cloșia mănăstirii de piatră
mai la vale lângă părau.

p. 6 În ruinele unor fundații a unei clădiri la 10 m. de biserică apar
materiale ceramice decorative

Probota I 1450 p. 15 } era gata la datele înmormântării lui
1465 Alteza mama lui Stefan cel Mare
1467 Evdochia din Kiev " "

p. 8 în stratul de umplutură între cele 2 biserici suprapuse, numeroase
fragmente ceramice datalele din secolul 1/2 sec. XV.

Probota I trasarea inabilă a planului
16,00 x 5,30 grosimea zidurilor 3 m.

bolțire presupun: altar și absidă - semicirculară
naos calota naos, semicirculară
gropniță semicilindric transversal
pronaos 2 calote pe dublul transversal pe console

pictura interioară și exterioară (altare Sud pe 2,50)
absidă fără firide refolosit drept fundație

x 1 buton de la un disc ceramic de culoare verzui de 9 cm
disc de dimensiuni mici ca la Siret
diferite cu cele de la Probota II Neamț
din ultimul deceniu XV Bistrița
Putna

p. 15 Probota II cade după 80 ani de funcționare peste refacută de P. Rareș la
Probota P. Rareș 1530 - 80 = 1450

p. 22 Gropnița - aparațul exclusiv domeniului și familiei
1) Bistrița - Al. B
2) Putna - St. M.

p. 154 Sec. XIV

- a) Moldova meridională și nordul muntelui, lua ființă prin efort (1230) conjugat orpadian, papal și dominican, episcopia cumana continuând o prealabilă expansiune Teutonică dinoleciului precedent
- b) Partile Severinului feudalizarea ținuturilor oltenice și vest muntene și opera misionară dominicană (1240)

c) Tara Jolovagei - stăpânirea Bizanțului și 1260 tuaci
și 1300 genovezi
unitate pontică. Viina, Moncastro, Chilia cu Crimăa și Constantinopolul.

reprezintă etape ale încheierii unui peisaj etnic și cultural unde sâmenii Apusului și Răsăritului, aduceau gusturi și experiențe diverse, dând epocii 1200-1300 la Dunărea de Jos aspectul unei micro-sinteze europene, de felul celei a aceluiași veac din Sicilia, până la Novgorod și din Ungaria până în Orientul Catin.

p. 155 Sec. XIV

accentuarea cosmopolitismului cultural
clarificarea rădăcinilor și ierarhiilor feudale în stăruile

Basarabilor C. Lung și Arges

Musatinilor direct și succedea

în special în arhitectura ecclesiastică care în evul mediu în
opera plastică a fost cea mai politică prin rolul ei fundamental
în epocă

p. 158

Popul ca cristalizarea unei feudalități locale laice, Seneslou, Basarabil
și Bogdan, îi erau contemporane planuri de caple
cauciforme simple apoi mono și trimavate
iar încheierea unei ierarhii ecclesiastice metropolitane
de sorginte balcano-constantinopolitană îi corespunde
edificiul în gruce greacă înscrisă de la Arges - Basarab, N. Argeș
și constituirea unui monahism în nord dunărean către 1370
îi corespund edificii de plan triconc la Vodita, Tismana,
Cotmeana, Cozia și în Moldova la direct, Moldovița, Humor
reprezintă dovada implantării monumentelor de la Sud și Răsărit
de Carpați în realitățile istorice românești.

+ care elemente dar introduce nisele sub ferestre

Hărălău bolta pronas.

Turle

Smăltimea crește la cap și la turle
Raport 1/4 (pătrat) (interior)

322

rolul stilistic al Turlei

323

Turmeni - evoluție către forme din ce în ce mai
avântate

- ferestrele mari

Secerul exterior pune în valoare și echilibrează între cele
elemente statice și cele dinamice ale maselor arhitectonice
armonia generală fiind obținută prin alburile
abside = firide înalte cu linii ascensionale redate de turle
pronas - fete netede, siruri orizontale de scut

1) bolți - dince moldov.

2) olea polurom - pictură ocultă

V.V

Turn clopotniță 629 Bălănești

D. 661 Popăuți

636 Putna

1st. Part

673 Hearn

300 - Putna

684 Piatra

306 Bălănești

698 Bistrița

304 Piatra

Repertoriu 55 - Putna

172 Bălănești

138 Popăuți

155 Bistrița

166 Piatra

Turn teșova Putna (chif)

" clopotniță Bistrița (chif)

ipoteză Piatra (chif)
Botoșani

Gh. B.

151 Piatra

133 Bălănești

153 Popăuți

187 Clopotnițe

154 Bistrița

156 Putna

clopotnițele, turnuri scizate în apropierea
 izvoarelor, adaptate funcției religioase
 prin amenajarea camerelor clopotelor
 cu mici lăcări în care sunt.

Gz. I.

212 Putna

230 Bălănești

270 Bistrița

270 Piatra

274 Popăuți

S-au păstrat încă. Vor fi mai multe
 contraforturi la celălalt se negăsesc la turnele
 diseminare și la Bălănești.

xx. Turnuri

Turnuri

Poponi

1496

cea mai veche clopotniță moldovenească
 piatră brută, muchii și încadrăminte din piatră de talie
 parter pătrat, etaj octogonal cu colțuri piramidale
 Etaj 2 clopot pătrat, treacă tot cu forme inversate (console)
 decorate cu reliefuri decorative
 Bol de refugiu etaj 1 izolat boltit cilindric accesibil
 prin scară exterioară mobilă

Neamț

Piatra

1499

parter turn clopotniță parter cu boltă pe dubloni are ușor frânt
 parter boltă semicilindric plan pătrat piatră brută
 etaj 1 piatră talie la muchii și
 etaj 2-3 prismă octogonală 4 centrală
 brațe de cărămizi smaltuite scară exter.

Bistrița

1498

Parter boltă cilindrică
 2 etaje cu colțuri (Paracelis + clopote) clădire masivă plan pătrat
 spiră înălțată pe 2 stâlpi formând pridvor controlorturi pe colțuri așezate
 alipit ulterior pe diagonală

R. Bălănești

(Mîrăuți)

fig. 582

Putna

1481

stâlpi octogonali pe un parapet
 plan pătrat - glazis exter.
 2 etaje octogonale - Trece prin piramide așezate pe colțuri model. (1481)
 calote din 8 părți
 platformă cu creneluri cu acoperis înalt

Repet,

Putna

1481

scară mobilă etaj 1
 scară mică în turnulet alipit

Poponi

lungă pătrată parter boltit
 etaj 1 scară exter.
 etaj 2 clopote scară inter. lemn
 Căsa parter super 1 rând cărămizi verzi peste soclu

Centrif. la Turnuri

Neamț

1497

Itărești

1492

Poponi

1496

Bacă

1467

Sf. Gh. Succavă 1504

Moldavia

Problema

Scutur

Bistrița

Bistrița

1498

La restaurarea clădirii P. Rarău d'a sport a orăzilor
 dista de la intrare vechea intrare

plan pătrat 4 centrală
 etaj paracelisă colțuri pe 4 arce pe console
 etaj clopot 4 arcade, largi și înalte
 etaj casa restaurată sec. XIX

Problema

1499

Gr. I.

Putna

1481

Bălănești

Bistrița

1498

Piatra

resturi din înălțimi - Turnul Regilor - porțiune pînă înălțime
 4 nivele pătrat + prismă ca 8 colțuri - câte 1 înălțime pe nivel
 pridvor + etaj cu 3 arcade mari
 prismă pătrată înălțată cu centrală de bolt.

Repart. Stoicescu
Curti domnești ante.

Curti

Bacău prima jumătate XV refăcută de Ștefan cel Mare înainte de 1499
Biserica. Alex. Iul. lui Șt. 1499

repart. Berza p. 231 Cor. Nic p. 324 X Ant. Șulian Carpica II-969 p. 335

Hârlău ante 1384 refăcută în 1486 de Șt. cel Mare

repart. M.B. p. 234

Huzi Bogdan III

repart. M.B. p. 135. Cor. N. p. 329

Săzî Al. cel Bun ante 1432 ref. Șt. cel Mare 1492

M.B. p. 235 X G. Băileanu - Căminul din Jazi extras din Jazi

Piatra Ștef. cel Mare 1491

Letras 1469
N. Grigoras 1470

Suceava sfârșit XIV ref. Șt. cel Mare 1485

repart. M.B. p. 237 a doua jum. XV ref. 1485 găsiri Șt. cel Mare.

Vaslui Șt. cel Mare 1435

V. Vătășianu p. 702 palate, curți, Șt. cel Mare.

V. Văt. p. 286

Cetăți sec. XIV-XV

p. 287 Bogdan cauta sprijinul polon și lituanian împotriva lui Iulian I

N. Grigoras existența unei clase feudale - curți, și mănăstiri boieresti

Al. Băileanu Curti boieresti sec. XIV-XV

Bărlad pământ și poleisado

Bacău "

Roman "

Dragos

Bondar I

Scheia Cetății de Vest P. Musat

p. 290 În Moldova linseau meșteri pietrari capabili să execute profiluri

În domeniul arhitect. milit. prezenta unui pietrar gotic în epoca

lui P. Musat nu este încă atestată. Zidarii erau moldoveni

Cetatea de Leam P. Musat beci pe latura Vest - Curțile inițiale exist

beciul încăperea cu grădina mediană cu oscară, minus Hord

2 nave

55 dulăvuri transvers

Colți cilindrici înămida cu penetrații

a doua fază Alexandru cel Bun

a treia

Șt. cel Mare

p. 295 Hotăr plan neregulat cel mai vechi Al. cel Bun

296 Cetatea Alba Alex cel Bun

vasilona cilindrică - influență bizantină

1454 inscripție

1484 Akkerman

Locuințe sec. XIV-XV

p. 298 Casele țărănești și orășenești fuseseră desigur toate de lemn

În lafel probabil și majoritatea curților boieresti pomenite de

documente și poate chiar parte din curțile voievozilor -

Aveau probabil locuințe în oraș Baia, Siret.

Casele curte este menționată la Hârlău unde rezida

în 1484 mama lui P. Musat.

Desigur că în timpul lui Ștefan cel Mare se făcea o mare reparație

Suceava, corectarea curților domnești

P. Musat Curte de piatră

Gen. Iord.

Cetăți

- p. 108 Intravilanul Occidentului în primul rând în dom. arhit. mltăre
concepții de plan și elemente de factură occidentală găsim
în mai toate ruinele de cetăți.
- p. 110 Cetăți de lemn și piatră: Baia, Roman, Bărlad
Cetatea Neamț - locuințele preloilor Al. cel Bun
- p. 114 Cetatea Hotin și Târnova mltărite de la Polonezi?
Cetatea Alba Trăcută în mâinile moldovenilor
- Tyras, Maurocastrum 1421. meșteri trimiși la creșterea lui Al. cel Bun
- Moncastro Cetatea Alba de Vitold Lituanian
- AKKerman Al. cel Bun, 1400-32 Stefan II. 1433-45 I. M. 1457-5023
30000 mp. Zăcinte citadelor
- Căle domnești 1440 zăcinte 2 - 1454
- Căsele centurilor urbane, meseriași, negustori, băieri constr. lemn

Ist. Arh.

XIV - $\frac{1}{2}$ XV

- p. 177 P. Muscat mutat capitolul de la Jiret la Suceava
relații bune cu Polonia și cu Mîncea cel Boiboin
1400-32 Al. cel Bun clădirea poartă consolidată
Imp. Bizantină Vătrăscul Târnă
Trinitate corp la Martenilor
Belochii cu Constantinopol.
Spre finele XIV legăturile cu sudul sînt alt tip. - Jiret
constr. probabil P. Muscat

Arhitectura

- p. 180 Tîrgurile aveau activitate comerț, meșteșug
curți feudale
mîndărituri numeroase

Lemn. - chipici

- * Nu erau constr. de piatră - lipsesc urme de monumente
În ansamblurile curților este de crezut o îmbinare lemn-zid
Rezervările sunt total ruinate
Nu poate fi pusă la mîndărită existența unei arhit. civile de zid
actuale judecând după oloc 1415 cînd unora zăcări sa pîrtege o casă
sau un pîrdoar pt. Al. cel Bun
Alături de piatră zăcări XIV-XV, cetăți